

På gott och ont med TV-Nytt

- Reflektioner genom redaktörens ögon

Kristofer Andersson

Examensarbete / Degree Thesis
Mediekultur / Degree Programme

2015

EXAMENSARBETE	
Arcada	
Utbildningsprogram:	Mediekultur
Identifikationsnummer:	5362
Författare:	Kristofer Andersson
Arbetets namn:	På gott och ont med TV-Nytt – reflektioner genom redaktörens ögon
Handledare (Arcada):	Mats Nylund
Uppdragsgivare:	
<p>Sammandrag:</p> <p>Digitaltekniken har gjort att TV-Nyatts nyheter kan produceras snabbare och mångsidigare. Det räcker inte mera med att leverera ett TV-inslag, det ska även göras till både radion och webben. Redaktörerna har belastats med allt fler arbetsuppgifter. Syftet med detta examensarbete är att visa hur TV-redaktörens arbetsbild har förändrats sedan 1980-talet, ta reda på vad som krävs av redaktören och att undersöka hur redaktörernas hälsa har påverkats. För att få svar på frågeställningarna använde jag använde jag mig av samtalsintervjuer och två enkätundersökningar som metoder. Jag intervjuade fyra erfarna redaktörer som arbetar på TV-Nytt och gjorde en enkätundersökning bland övriga redaktörer på TV-Nytt. Jag gjorde också en analys av Yles arbetsmiljöundersökning från år 2011 tillsammans med en representant för Yles hälsovård. Intervjuerna klargjorde vilka förändringar som skett och vilka krav som ställs på redaktören genom att lyfta fram dagens utmaningar med att arbeta på TV-Nytt. Resultatet av enkätundersökningen visar på ett missnöje inom redaktionen. Tidsbrist, förändrade arbetsuppgifter och organisationsförändringar var de största orsakerna. Analysen av Yles arbetsmiljöundersökning gav motstridiga signaler då den visade sjunkande antal av sjukskrivningar trots den ökade arbetsbelastningen. Avhandlingen är avgränsad till att behandla TV-Nyatts redaktörer som arbetar inom utrikes, ekonomi och politik och är stationerade i huvudstadsregionen.</p> <p>.</p>	
Nyckelord:	TV-Nytt, redaktör, förändring, digitalisering, redaktion, hälsa, nyheter, krav
Sidantal:	48
Språk:	Svenska
Datum för godkännande:	30.09.2015

DEGREE THESIS	
Arcada	
Degree Programme:	Media culture
Identification number:	5362
Author:	Kristofer Andersson
Title:	
Supervisor (Arcada):	Mats Nylund
Commissioned by:	
<p>Abstract:</p> <p>Digital technology has made it much faster to produce versatile swedish speaking news for Yle. It is not anymore enough to deliver a television spot, it should also be made to both the radio and the web. The editors are charged with more and more tasks. The purpose of this thesis is to show how the job picture of the TV editor has changed since the 1980s, to find out what is required of the editor and to explore how the editors' health has been affected. To get answers to these questions I used qualitative interviews and two surveys as methods. I interviewed four experienced editors working on the Television News and I did a survey among the editorial board. I also made an analysis of the Yle working environment survey from 2011, together with a representative of the Yle health. The Interviews showed what changes have occurred and what the requirements of the journalist today are by highlighting the current challenges of working in the Television News. The result of my survey shows the discontent of the editorial board. Lack of time, changing tasks and organizational changes were the major causes. The analysis of the Yle survey gave conflicting signals when it showed a declining number of sick leave, despite the increased workload. The thesis is limited to deal with TV Nyttis editors working in the foreign, economics and politics and are stationed in the main city region.</p>	
Keywords:	TV News , Editor, change, digitization, editorial , health , news,requirements
Number of pages:	48
Language:	Swedish
Date of acceptance:	30.09.2015

INNEHÅLL / CONTENTS

1	INTRODUKTION	6
1.1	Motiv och ämne	6
1.2	Bakgrund	6
1.3	Syfte och mål.....	8
1.4	Frågeställningar	8
1.5	Avgränsningar	8
1.6	Tidigare forskning	9
1.7	Metoder	9
1.7.1	Val av intervjuobjekt	10
1.7.2	Intervjuinformation	12
2	TV-Nytt - sett med redaktörens ögon	13
2.1	En typisk vardag som redaktör på TV-Nytt	13
2.1.1	Morgonmötet	13
2.1.2	Arbetstider	14
2.1.3	Flexibilitet.....	15
2.1.4	UA – spindeln i nätet	16
2.1.5	Tankar om arbetsdagen	18
2.2	Samarbetet bakom TV-inslaget.....	19
2.2.1	Arbetsstempot	19
2.2.2	Intaget.....	19
2.2.3	Klipperiet – kampen mot deadline	21
2.2.4	Tankar om samarbetet	23
2.3	Annorlunda förr.....	23
2.3.1	Materialcirkusen på 80-talet	24
2.3.2	Betaklipp.....	24
2.3.3	Tremanna kameragrupper.....	26
2.3.4	Attitydförändring	27
2.4	Redaktörens arbetsbelastning.....	28
2.4.1	Webben – ångest	28
2.4.2	Tankar om webben.....	30
2.4.3	Stressen	30
2.4.4	Omväxling efterfrågas	31
2.4.5	Hälsan.....	32
3	ENKÄTUNDERSÖKNING	35
3.1	Enkätfrågorna	36
3.2	Enkätanalys	36

3.2.1	<i>Demografi</i>	36
3.2.2	<i>Är du nöjd med dina nuvarande arbetsuppgifter?</i>	37
3.2.3	<i>Hur tycker du att din arbetsbelastning har varit i genomsnitt hittills i år?</i>	37
3.2.4	<i>Har du under det här året funderat på att byta arbetsplats eller yrkesroll?</i>	38
3.2.5	<i>Vad har påverkat dina känslor negativt?</i>	38
3.2.6	<i>Fritt ord</i>	39
4	HUR TV-NYTT SKA FÖRBÄTTRAS	40
4.1	Kritik.....	40
4.1.1	<i>Planeringen av inslag och sändningar</i>	40
4.1.2	<i>Arbetsprocessen</i>	42
4.1.3	<i>Webben</i>	42
4.1.4	<i>Studiodelen</i>	43
4.1.5	<i>Övriga kommentarer</i>	43
4.2	Beröm	44
5	sammanfattning av resultaten	46
6	Källor	48

1 INTRODUKTION

1.1 Motiv och ämne

Idén om slutarbetet föddes då jag samtidigt som jag studerade, arbetade både som redaktör hos Sportnytt och som klippare hos TV-Nytt och de finska nyheterna på Rundradion (Yle). Jag upplevde att det skedde stora arbetsförändringar som flyttade TV-redaktörens fokus allt längre och längre bort ifrån TV. Idag är de renodlade TV-redaktörerna på nyhetssidan utrotningshotade. För många redaktörer på Yle så har det varit kämpigt med dessa förändringar. Radion har funnits med länge men internets inverkan på arbetet har för många redaktörer varit svårt att smälta. Jag ville därför ta reda på hur det egentligen ligger till. Är det bara de äldre som upplever det som jobbigt eller är det en falsk bild som uppstått genom rykten i korridorerna?

Jag har själv varit anställd både som redaktör och nyhetsklippare hos Yle sedan år 2000. Under dessa 15 år har jag fått bevittna många förändringar inom Yle. Bland annat introducerades Digital-TV och produktionen gick från bandformat till bandlöst format. Svenskfinland fick en egen TV-kanal och bildstorleken ändrades från 4:3 till 16:9. Internet kom smygande in i nyhetssammanhanget men dess betydelse har vuxit lavinartat. Förändringarna i arbetet har varit stora under 2000-talet och vilka påföljder de har inneburit för TV-redaktören ska jag försöka ta reda på i den här avhandlingen.

1.2 Bakgrund

TV-Nytt har varit Svenskfinlands flaggskepp inom TV-nyheter i 50 år men mycket har hänt sen dess. År 1965 när TV-Nytt började sändas var bandformatet film och redaktören hade ettamerateam som utgjordes av flera personer. Sedan dess har både inspelningsut-

rustning och sändningsteknik blivit betydligt smidigare. Samtidigt som den kostsamma digitaliseringen skedde under 1990- och början av 2000-talet, kom internet på allvar med in i arbetsbilden.

När finansieringen av Yle lades om år 2002 blev ekonomin ansträngd på grund av att koncessionsavgifterna från de kommersiella TV-bolagen halverades och sedan slopades helt år 2007. (von Boguslawski 2009 s. 25)

Organisationsförändringar har avlöst varandra under 2000-talet och har lett till kostnads-effektiva förändringar inom bolaget som även har påverkat nyhetsverksamheten. Organisationsförändringarna följdes upp av att personalkostnaderna skars ner och man minskade på bemanningen. De olika arbetsuppgifterna på nyheterna sågs över och de redaktionella verktygen byttes ut för att effektivisera nyhetsproduktionen.

År 2014 kom det senaste stora bakslaget för personalen när det skulle sparas in ytterligare. Samarbetsförhandlingar inleddes och sammanlagt sades 74 personer upp varav svenska Yle också fick sin beskärda del.¹ I takt med förändringarna har också arbetsbilden för redaktören förändrats kraftigt. År 2002 när jag påbörjade min karriär som sportredaktör hos svenska Yle, hade man precis startat den svenskspråkiga TV-kanalen YLE FST5. Under mitten av 2000-talet övergick man från bandformat till bandlöst. Det innebar en enorm förändring vars största fördel var en försnabbad nyhetsproduktion.

I takt med att nyheterna kan produceras snabbare och smidigare till flera mediaplattformar har också publikens konsumtionsvanor förändrats. Nyheterna ska komma snabbt och vara lättillgängliga på mobilen och läsplattan. Kraven har därmed ökat för Yle, redaktionen och redaktören. Yles nya motto *Webben först*, har haft en stor inverkan på arbetsbelastningen för redaktören. Glömda är de tider då redaktören bara behövde göra ett TV-inslag till huvudsändningen. Nu ska det utöver TV-inslag göras webbartikel, radio-inslag, twittraras, instagrammas och versioneras till samtliga plattformar.

---

¹ Lina Laurent, *Osäkert på Yle*, 2014, hämtad 28-9-2015 från <http://www.journalisti.fi/artikkelit/2014/14/oskert-p-yle/>

1.3 Syfte och mål

Med detta examensarbete vill jag visa hur TV-redaktörens arbetsbild har förändrats sedan 1980-talet och vilka krav det ställer på redaktören. Det är för mig viktigt att redaktörernas åsikter kommer fram. Jag vill få svar på hur förändringarna har påverkat redaktörens hälsa och väcka läsarens intresse för den redaktörens välmående i en allt stressigare arbetsmiljö. Den här avhandlingen kan användas som en informationskälla för de som är intresserade av TV-redaktörens yrke. I slutet av avhandlingen presenterar jag redaktörernas åsikter om hur saker och ting kunde förbättras på TV-Nytt och hur de tror att programmet i slutändan skulle kunna bli bättre.

1.4 Frågeställningar

Jag har två huvudsakliga frågeställningar. Hur har de förändringar som skett inom Yle och TV-Nytt under 2000-talet, påverkat redaktörens arbetsbild? Hur har redaktörens hälsa påverkats?

1.5 Avgränsningar

Eftersom jag har personlig erfarenhet av att jobba på den svenskspråkiga sidan inom Rundradion och för att forskningen inte skulle få alltför stora proportioner, så har jag valt att rikta in mig på TV-Nytts redaktörer inom utrikes, ekonomi och politik. För att göra det logistiskt enklare för mig själv och eftersom huvudredaktionen återfinns i Böle så var det enkelt att begränsa mig till huvudstadsregionen.

Jag kommer att använda mig mycket av citat från intervjuerna eftersom det är redaktörernas synvinkel jag vill få fram. Därför valde jag samtalsintervjuer som forskningsmetod. Som komplement till intervjuerna gjorde jag även en enkätundersökning som jag kommer att analysera. Jag kommer inte att behandla produktionstekniken i den här avhandlingen utan mera gå in på hur arbetet för TV-redaktören har förändrats med åren och vilka följder det har fått i ett arbetsmiljömässigt perspektiv. För att avgränsa ämnet ytterligare, beslutade jag mig för att hålla mig till tidsspännet mitten av 1980-talet till nutid, med tyngdpunkten på 2000-talet.

1.6 Tidigare forskning

Tomas Boguslawski behandlar i sin pro gradu "Nu har vi deadline hela tiden" (2009), hela mediebranschens utveckling i Finland och hur den har påverkat journalisternas arbete. Boguslawski intervjuade bland annat flera journalister från olika mediebolag, även från Yle men ingen från TV-Nytt. I pamfletten "Huonoja uutisia" (Honkonen & Lankinen, 2012), presenterar skribenterna sin forskning om hur mediebolagen har förändrat utgångspunkterna för journaliseringen. De kom fram till att den nedåtgående trenden inom tidningsbranschen beror på ägararbeteendet. I pamfletten presenterar Honkonen & Lankinen sin lösning på hur man ska bryta den negativa trenden.

Det har gjorts forskningar i hur mediebranschen har förändrats men någon större forskning om TV-Nytt och dess redaktörer hittade jag inte. Ämnet tycks vara såpass marginellt.

1.7 Metoder

Som forskningsmetoder har jag använt mig av kvalitativa samtalsintervjuer och en surveyundersökning. Valet av intervjuemetod motiverar jag med att jag ville ta del av redaktörernas erfarenheter och uppfattningar om arbetet sett med deras egna ögon (Ekström & Larsson 2011 s.54). Valet av intervjuobjekt gjordes därför på basis av deras erfarenhet. Samtliga informanter har arbetat på TV-Nytt under större delen av 2000-talet, en del av dem började arbeta redan på 1980-talet. Intervjuerna bandade jag och transkriberade i efterhand och använde dem som utgångsmaterial i min beskrivning om hur det är att arbeta som TV-redaktör hos TV-Nytt idag.

Genom att analysera innehållet av intervjuerna får jag en inblick i hur redaktörsarbetet har förändrats från och med 1980-talet. Intervjuanalyserna hjälper mig också i undersökningen om hur TV-redaktörerna mår i dagens arbetsmiljö. För att få en bredare uppfattning om TV-Nyts redaktörers välmående, gjorde jag en kvantitativ surveyundersökning inom redaktionen (Ekström & Larsson s. 87).

Jag hade också tillgång till Yles årliga arbetsmiljöundersökning (TYKE 2011) från våren år 2011, som jag använde mig av för att kunna identifiera möjliga trender inom välmåendet hos redaktörerna under de senaste fyra åren. För att få hjälp med att tyda Yles undersökning och hitta möjliga trender, gjorde jag en samtalsintervju med en representant för Yles hälsovård.

Med tanke på att jag själv har arbetat som redaktör i samma miljö som min avhandling behandlar, kan även etnografisk observation (Ekström & Larsson s. 26) läggas till som metod.

1.7.1 Val av intervjuobjekt

För att få ett längre tidsperspektiv av hur arbetet som TV-redaktör har förändrats, så ville skribenten intervjua erfarna redaktörer. Samtliga informanter har varit aktiva hos TV-Nytt under den större delen av 2000-talet, en del av dem har arbetat där sedan 1980-, eller 90-talet. längre. Först tänkte jag intervjua redan pensionerade redaktörer för att få veta mera om hur det var att arbeta före 1980-talet. De skulle säkerligen ha haft många intressanta berättelser och iakttagelser att komma med men de har ingen erfarenhet av de senaste förändringarna som skett. Min egen erfarenhet av arbetsmiljön på TV-Nytt och svaren ifrån enkätundersökningen använde jag som utgångspunkter i mina frågor. Härnäst följer en kort presentation av informanterna.

Manlig ekonomisk redaktör A

A har arbetat för de svenska nyheterna på Yle i åtta år men började karriären som skrivande journalist. Han sköter mestadels rapporteringen om ekonomi för TV-Nytt men har även gjort aktualitetsprogram. A har själv arbetat som kameraman innan han började arbeta på Yle.

Johan Kjellberg, politisk redaktör

Johan Kjellberg kunde redan ha pensionerat sig på grund av sin höga ålder men har valt att förlänga sin karriär. Han började som bibliotekarie men sadlade om till skrivande journalist år 1987. För att få omväxling sökte han sig till Yle år 2003 där han började arbeta med radio. På TV-sidan har han nu arbetat i nio år.

Magnus Hertzberg, ekonomisk- och politisk redaktör

Magnus Hertzberg inledde sin Ylekarriär som sportredaktör år 1982 under sina ekonomistudier. Hos nyheterna började han år 1983 men han har sedan dess även arbetat på andra redaktioner inom svenska Yle och varit delaktig i olika program, bl a Veckans puls och OBS.

Anna-Stina Åbonde, utrikesredaktör

Anna-Stina Åbonde är nuförtiden deltidspensionär och arbetade som sociolog innan hon år 1988 började sin journalistkarriär hos Vasabladet. Samma år flyttade hon till Danmark och började arbeta som frilans åt Yle på radio och TV. Efter 12 år i Danmark som frilanskorrespondent åt Yle, flyttade Åbonde tillbaka till Finland år 2000 och har sedan dess mer eller mindre arbetat för nyheterna i Böle.

Hanna Nummila, arbetsfysioterapeut

Hanna Nummila arbetar för Yles hälsovård sedan år 1990 och hjälper bland annat personal som behöver hjälp med rehabiliteringen. Nummila behandlar även informationen av de arbetsmiljö-undersökningar som Yle genomför årligen.

1.7.2 Intervjuinformation

Det var lätt att hitta intervjuobjekt som var villiga att delta. Ingen som jag bad vara med svarade nej. Jag känner personligen var och en av de intervjuade redaktörerna, vilket gjorde det lättare för mig att be dem vara med. Jag tror också att det gjorde det lättare för redaktörerna att anförtro sig åt någon de känner. Jag hade även tillfrågat två andra redaktörer som svarade ja. En som gör många utrikesresor och specialrapporter och en inrikesredaktör som gör längre fördjupningsinslag men jag valde bort dem båda på grund av tidsbrist.

Vissa av ämnena som diskuterades kan ses som känsliga och därför valde två av redaktörerna att förbli anonyma. Intervjuerna gjordes i enrum och på arbetsplatsen i isolerade rum så att vi fick prata ostört. Johan Kjellberg intervjuade jag den 9.6.2015 och dagen efter intervjuade jag både redaktör A och Anna-Stina Åbonde. Magnus Hertzberg intervjuade jag den 15.6.2015 och redaktör B intervjuade jag dagen efter. För att få tag på någon att intervjua från hälsovården, kontaktade jag Yles läkare Aslak Savolainen som hänvisade mig till arbetsfysioterapeuten Hanna Nummila. Enligt Savolainen var hon rätt person att prata med. Den intervjun gjorde vi i Nummilas privata arbetsrum den 2.7.2015.

2 TV-NYTT - SETT MED REDAKTÖRENS ÖGON

I det här kapitlet kommer jag i skilda delkapitel behandla olika teman med hjälp av redaktörernas intervjuer. I kapitel 2.4.5 använder jag mig även av en intervju med en arbetsfysioterapeut från Yles hälsovård.

De teman som behandlas är:

- En typisk vardag på TV-Nytt
- Samarbetet bakom TV-inslaget
- Annorlunda förr
- Redaktörens arbetsbelastning

2.1 En typisk vardag som redaktör på TV-Nytt

2.1.1 Morgonmötet

De svenska TV-nyheterna på Yle är uppdelade i olika ämnesavdelningar. Inrikes, utrikes, politik, ekonomi, fördjupning och sport. Beroende på vilken ämnesredaktör du är så kan arbetstiderna skilja sig ganska mycket ifrån varandra. Det som de flesta ämnesredaktörer ändå har gemensamt är att arbetsdagen börjar med ett morgonmöte. På morgonmötet går man tillsammans med nyhetschefen igenom vilka nyheter som är på agendan och planerar i stora drag hur huvudsändningen kommer att se ut. Redaktören kan själv komma med en idé om ett inslag² eller så kan nyhetschefen redan ha ett förslag. Johan Kjellberg tycker att TV-Nytts morgonmöte fungerar:

Vi är tillräckligt få för att det ska bli en bra diskussion. Det är max tio personer där och alla lägger sig i varandras inslag som ska göras. Jag tror att ibland så har redaktören nytta av diskussionen som förs där.

(Intervju med Kjellberg 2015)

---

² Inslag är en annan term för ett nyhetsreportage.

Morgonmötet har med andra ord en viktig funktion i nyhetsarbetet och fungerar även som ett bollplank för inslagsidéer. Det har ändå inte alltid varit så. Enligt redaktör A fanns det tider då man fyllde sändningen med så mycket färdigproducerade inslag att det inte fanns utrymme för dagsfärska nyheter:

Det var ett tag då man kom till morgonmötet som det väldigt sades att sändningen är full, ni kan gå hem. Då var allting förproducerat på något sätt. Vi har ett inslag ifrån Washington, vi har ett inslag ifrån Bryssel, så har vi ett långt reportage om Tadzjikistan och så är det en livesändning ifrån riksdagen. Vi behöver bara lite telegram³ och så är det klart. Så det var rätt ofta man kom till jobbet på morgonen och sändningen var full. Då var det nog många som protesterade [...] Dagen har ju inte ens börjat och vi gör nyheter. Vi kan ju inte ha en full sändning ännu. Så det har man kommit lite ifrån nu. Men jag förstår att med en halvtimmes sändning så kan man inte komma till morgonmötet och fråga vad ni tycker vi ska göra idag. [...] så det måste ju finnas förproducerat men det var ett tag som det var för mycket förproducerat och planerat. Det var speciellt de äldre redaktörerna som reagerade väldigt negativt.

(Intervju med anonym redaktör 2015)

2.1.2 Arbetstider

Utrikesredaktörerna hör till de vars arbetstider skiftar mest eftersom de även gör radioturer. Dagens första radionyheter sänds kl.06.00 ”Har man morgontur på radion så kommer man på jobb kl. 04.30 och är till kl 12.00 ungefär. Till vanlig dagstur på radion så kommer man till kl. 09.30 och är till kl 17.30. TV-turen är kl. 12.15 - 20.15. Det är de tre olika.” (Anna-Stina Åbonde). Utrikesredaktörernas arbetsturer skiljer sig mycket om man jämför med de andra ämnesredaktörerna. För de redaktörer som arbetar med ekonomi och politik börjar arbetsdagen vanligtvis kl. 09.30 och slutar kl. 18.30. Åbonde klarlägger hur arbetsturena är uppdelade för henne:

Nu har vi dem uppdelat ganska mycket så att det är väldigt få som helt och hållet kastas hit och dit. Jag brukar t ex ha en radiovecka per två perioder⁴ kanske. Eftersom jag huvudsakligen har jobbat med TV. Och det är ju nödvändigt för att man ska ha färdigheten för annars så sätter man sig där och har glömt precis vad allt man ska göra. För att det är ju ännu mera stressigt på sätt och vis vid radiodesken som har sändning varje timme.

(Intervju med Åbonde 2015)

Varför skiljer sig då arbetstiderna så mycket för de olika ämnesredaktörerna? Svaret är ganska logiskt; det sägs ju att nyheterna aldrig sover. När vi i Finland har natt så är det

---

³ Telegram är en kort nyhet som nyhetsuppläsaren läser högt i direktsändning, oftast är de bildsatta.

⁴ Var tredje vecka kommer ett nytt arbetsschema som består av en tre veckors period.

dag på andra sidan av jordklotet. Så det händer saker hela tiden utomlands. För att ha en så bra nyhetsbevakning som möjligt är det nödvändigt att ha redaktörer på plats under större delen av dygnet. Det är meningen att de vars arbetsturer börjar 09.30 ska vara med på morgonmötet men ibland är det inte praktiskt möjligt att delta om du måste befinna dig på intag⁵ någon annanstans ”Jag uppskattar det som att ungefär hälften av mina arbetsdagar börjar med att jag på morgonen redan vet vad jag ska göra. Då far jag kanske rakt någonstans på något info som börjar kl. 09.00 eller 10.00 eftersom jag bor i stan. Dit kommer sen min kameraman och så gör vi intaget.” (Redaktör A).

2.1.3 Flexibilitet

Efter morgonmötet när redaktörerna har fått sina uppgifter för dagen så börjar redaktörens egentliga arbete. Ofta krävs det lite undersökning innan man får ut och gör ett intag. ”På förmiddagen så ringer man och sen på eftermiddagen, eller du kanske funderar en stund och sedan börjar ringa och sen går du på lunch och på eftermiddagen, vanligtvis 13-tiden så far man iväg och gör inslaget. Du försöker hitta på någon poäng med det hela, sedan kommer du tillbaka.” (Magnus Hertzberg)

Yttre omständigheter kräver ofta att redaktören kan få vänta på att få göra sin intervju. ”Allra mest om du gör om arbetsmarknaden ifall det är någon strejksituation. Då går jobbet ut på att du går dit till riksförlikningsmannens byrå och häckar där i åtta timmar, så kommer riksförlikningsmannen ut och säger att det inte har hänt något. [...] Det är inte så där förfärligt muntert.” (Ibid.)

För den politiske redaktören innebär arbetet ofta att man tillbringar den största tiden av arbetsdagen i riksdagen. Kjellberg beskriver hur en typisk arbetsdag för honom kan börja:

På morgonen funderar du och tittar på vad riksdagen ska behandla och vilka möten det är. Sedan ska du kolla vem som är riksdagsfotograf och när du ska vara där. Om Plenum börjar kl.14 är du där då kanske efter tolv. Kanske äter och besöker ett kafé. Du försöker träffa lite människor och fråga om det är någonting på gång i utskottet eller inom partiet. Så gör du ditt inslag och samlar in material.

(Intervju med Kjellberg 2015)

---

⁵ Intag är en annan benämning för inskaffning av bildmaterial och intervjuer.

Även om väntandet hör till yrkesbilden och redaktören är van vid det, så påverkar det tidtabellen. Inslaget ska hinna med till sändningen kl.19.30 och ofta ska det göras något till den tidigare nyhetssändningen som börjar kl. 17.55. Men av olika skäl som oftast inte kan påverkas, kan det bli riktigt bråttom. Ifall redaktören är på intag i huvudstadsregionen eller bara någon timmes bilfärd ifrån Böle, så hinner oftast redaktören själv vara med och klippa inslaget i Böle. Om det är frågan om en bevakning av något slag som kan dra ut på tiden, så kan bilderna skickas över till Böle i digital form. Då är det en annan redaktör som befinner sig på redaktionen i Böle, som har ansvaret att göra inslaget på det material som kommer över. Enligt den ekonomiska redaktören A är det vanligt att den angivna arbetstiden överskrids när man själv är med och klipper inslaget:

Det har vi ju sett nu när finnen gick in för åtta arbetstimmarsdag vilket inte fungerar. [...] De kommer då till 09.00 och går hem 17.00 eller något i den stilen. Om du inte är färdig med ditt inslag klockan 17.00, vilket kan hända ganska ofta beroende på olika orsaker, du kanske inte har fått in allt material. Du kanske har hunnit göra en intervju och skriva ett utkast till ett manus. Antingen så tar någon kvällsarbetare över och gör klart inslaget eller så blir du kvar på övertid, vilket det i praktiken har lett till. . Efter det kanske jag gör något mer på eftermiddagen, kanske en till kommentar eller något i den stilen. Det beror också lite på vad de finska kollegorna gör. Sedan kommer man hit och sammanställer inslaget.

(Intervju med anonym redaktör 2015)

Efter att intaget är gjort så bär det av tillbaka till Böle för att skriva manus. Ifall man inte har hunnit äta tidigare så gör man det senast nu ifall man har tid. Ibland är det såpass bråttom att man får nöja sig med en smörgås. Efter att man har manuset färdigt så går man till klipperiet där man tillsammans med en klippare gör färdigt inslaget.

2.1.4 UA – spindeln i nätet

För utrikesredaktören ser arbetsdagen i många drag helt annorlunda ut. Utrikesredaktionen har på TV-sidan dagligen tre personer på jobb. En utrikesansvarig (UA), en utrikesredaktör och en redaktör som arbetar med fördjupning ” Då man är utrikesansvarig så kommer man på jobb kl.12.15 och då förutsätts man då ha en bild över hur dagen ser ut på förhand ungefär.” (Anna-Stina Åbonde).

Åbonde säger att hon antingen hemma eller vanligtvis på vägen till arbetsplatsen går igenom olika nyhetsbyråer via telefonen för att vara updaterad. ”Om jag varit på jobb dagen

före så har jag bekantat mig med listan redan så att jag vet vad som förväntar sig. Men sedan när vi kommit hit så är det en träff med utrikeschefen och deskchefen, så har men en kort genomgång vad som kommer in utifrån och om det är någon länk beställd eller ska beställas och vad som är dagens inslag.” (Ibid.)

Ifall det är klart vad som ska göras så tar dagsredaktören itu med det. Sen börjar UA gå igenom bildbyråerna vilket bildmaterial som har kommit och för att se om det är klipp som ska göras till webben. ”Om det är typ elefanter som går över en flod eller något annat catchy. Så klipper man ut det för webben.” (Ibid.) Om UA hinner så skriver hen en artikel eller en text också. Samtidigt ser UA vad det har kommit för övrigt bildmaterial och skissar upp vad man ska ha för telegram och om det ska vara någon effekt i den korta sändningen. (kl. 17.55) Dit ryms nästan alltid tre utrikestelegram av vilka ett är effektiverat fortsätter Åbonde:

Sen börjar man faktiskt sätta igång med det. Att skriva de här telegrammen och klippa och kolla vad finnarna har för bilder. Det är ett önskemål att vi ska använda samma bilder om det går, vilket det inte gör så ofta för att vi lägger upp det vanligtvis på olika sätt. Både formuleringsmässigt och så. Men det är klart om de har helt neutral bildsättning och man har samma telegram, så försöker man använda finnarnas bilder för att inte överbelasta våra klippare. Så förklipper jag telegrammen så att de är ganska färdiga med viss marginal för att klipparen ska kunna färdigställa dem.

(Intervju med Åbonde 2015)

Klockan 15.00 så har UA och deskchefen/nyhetschefen deskmöte igen och det är där man slår fast vilka telegram som används. Till UA:s uppgifter hör förutom att korrekturläsa också att göra namnplanscher med Vizart⁶ för inslag som kommer utifrån. ”Det tar väldigt lång tid. Så ifall inslaget har kommit in så gör man det då före mötet. Men idag så gör de flesta det själva nu, det är en förändring från ifjol så då är det mest att kontrollera att tidskoderna⁷ faktiskt stämmer.” (Ibid.)

Sedan börjar UA planera vilka telegram som ska användas i huvudsändningen. Efter den lilla sändningen om man det är något inslag på inkommande utifrån, så blir det vanligtvis

---

⁶ Vizart är namnet på datorprogrammet som används för att bli göra namnplanscher.

⁷ Med tidskoder menas tidslinjen i inslaget.

bråttom. UA ska hinna göra namnplanscher, översättningar, något till telegram, kolla rubriker och tickers.⁸ Det är väldigt mycket en kontrollfunktion som UA har och samtidigt ska hen försöka hålla koll så att man har det allra senaste med. ”Ifall man inte uppdaterar det själv så borde man åtminstone säga till åt webben att det ska uppdateras. [...] eftersom pressen på TV:ns utrikessida är ganska stor efter kl. 15.00 så är det vanligtvis radion som ska sköta webbsidan.” (Ibid.)

Om den utrikesansvariga har mer av en kontrollfunktion så är det meningen att utrikesredaktören ska få koncentrera sig på att göra sitt inlägg. Antingen så är det förberett på förhand så att redaktören har någon intervju inbokad eller så kommer UA och redaktören överens om vad som ska göras. Åbonde menar att det var striktare hierarki förut och då bestämde UA ganska långt vad som skulle göras:

Nog är det ju sällan som någon har tvingats göra ett inlägg om något de inte tycker ska göras. Genast då den kommer på jobb så sätter sig dagsturen och börjar gå igenom material och bildmaterial för det inlägg som ska göras. Den jobbar då i princip med det ända tills det är färdigt. Eftersom både tidsskillnader och sånt så är det vanligtvis så att begynnelsebilderna i inlägget kommer vanligtvis in efter 16.00. Jag menar man har storyn och vet ungefär men bilderna som inlägget börjar med kommer in sent. Så det här betyder ju också för den som gör inlägget och det är ju ett önskemål att man också ska skriva en webbtext men det är nog få som hinner med det. För vanligtvis så går man och klipper där vid kl.18.15 och då hinner man precis göra teguna⁹ och allt handarbete till kl. 19.10-15 och sändningen är ju 19.30.

(Intervju med Åbonde 2015)

2.1.5 Tankar om arbetsdagen

Samtliga informanter var ense om att arbetsdagarna skiljer sig från varandra. Jag försökte få redaktörerna att beskriva hur en normal arbetsdag ser ut ur sina egna perspektiv och det visade sig vara svårt. Informanternas beskrivningar innehöll många likheter och samma element men nyhetsarbetet är till naturen oförutsägbart. Därför valde jag att granska redaktörens arbetsdag genom olika ögon och scenarion. En gemensam nämnare för alla informanter var även tidsbrist. Tiden vill ofta inte räcka till för att göra alla uppgifter som förväntas av dem.

---

⁸ En Ticker är en kort textbalk i bildens underkant som ska ge publiken extra information.

⁹ Tegu är en annan term för namnplanscher och infobalkar som visas under inlägg.

2.2 Samarbetet bakom TV-inslaget

2.2.1 Arbetstempot

Produktionstakten är en av de största skillnaderna med att arbeta som redaktör för TV-Nytt än för t ex ett aktualitetsprogram. Ifall du har en vanlig arbetsdag så förväntas du i princip leverera ett inslag samma dag. Ibland kan det räcka med att du tar in någon intervju och bilder för ett telegram, då är kan arbetstakten vara lite lugnare. Har du en planeringsdag behöver du inte göra något inslag just den dagen. Under planeringsdagarna funderar redaktören bl a på kommande inslag som ska göras; samlar information, försöker hitta något bra case¹⁰, bokar träff för intervju, bokar kameraman och börjar kanske fundera på inslaget ur ett dramaturgiskt perspektiv. Ska du göra inslaget samma dag har du betydligt mindre tid för att göra förhandsplanering.

2.2.2 Intaget

För att göra ett inslag krävs det också en kameraman. Kameramännen bokas oftast på förhand via deras förman. Bokningen görs antingen av redaktören själv eller av nyhetsplaneringsteamet. Det är viktigt att kameramannen vet vad som förväntas menar utrikesredaktören Åbonde:

Ju mer man berättar så desto bättre tycker jag. Det som jag nästan alltid gör är att jag berättar hur långt inslaget ska bli för jag menar om man ska göra ett inslag som är en timme lång, så kan man ju ta panoreringar och sånt men ska man göra en minut och 50 sekunder, eller ett kort inslag så kan man ju inte ha de här långsamma kamerarörelserna. Så sånt är ju viktigt att fotografen vet. Precis som att vi översätter om det är på finska. Sånt kanske inte fotografen tänker på. Vi ska ju alltid ha textning under, att de inte komponerar bilden fel. Det är sån här standard och så tillräckligt med detaljer, för att hur man än har tänkt, i bästa fall har man hunnit tänka på det, så är det ju ändå så att det är sådana här fåniga små inklippsbilder som man faktiskt kan behöva.

(Intervju med Åbonde 2015)

Åbonde tycker att samarbetet med kameramannen är intressant. Man måste enligt henne vara väldigt lyhörd eftersom det finns så många olika personligheter bland fotograferna:

---

¹⁰ Case är ett annat ord för en person som berörs av det ämne som behandlas i inslaget.

Det finns de här som inte någonting om du inte säger nu vill jag ha en panorering, nu vill jag ha det ena och det andra. Det är en ytterlighet. Och så finns det en annan ytterlighet och det är de här som blir fruktansvärt förnärmade om man ens andas om vad man vill ha. De flesta är ju nog däremellan och det här samspelet är ju jätteintressant, man liksom känner sig för i början och så märker man att det var helt onödigt att man sade att ta närbilder och så. Så småningom så blir man i bästa fall ett team, att man tänker på samma sätt.

(Intervju med Åbonde 2015)

För att samarbetet ska fungera förutsätter det att redaktören är ganska tydlig i sina instruktioner. Vad handlar det om? Vad är det för story? Vad vill man komma fram till? ”Ifall man arbetar kring det här och är ganska omsorgsfull så är det ju otroligt roligt att jobba med olika typer av prinsar och prinsessor som fotografer.” (Ibid.)

Ett bra samarbete föds med andra ord genom kommunikation. Det behöver inte betyda att redaktören måste komma med instruktioner om allt. Instruktioner är bra men ibland så kan det vara svårt för redaktören att veta exakt vad man vill ha för bilder. Är instruktionerna bristfälliga så kan man inte förvänta sig alltför mycket av kameramannen. I bästa fall så har kameramannen ändå förstått vad inslaget går ut på och du får dina bilder som behövs. Redaktör A minns när han var på sitt första intag:

Minns du fotografen som hette Aherva och gick i pension för flera år sedan? En stadig karl som du inte gav direktiv åt utan han gjorde lite som han gjorde. Jag sade bara åt honom lite ödmjukt att det här är mitt första TV-inslag, att säg du vad jag förväntas göra. Så sade han att lugn bara det fixar sig. Jag minns när jag kom till klippet och när klipparen såg materialet så sa klipparen att han har aldrig sett något liknande, inslaget var ju färdigklippt. Det var färdiga klipp så det var bara att läsa in speaken. Det var precis fyra sekunders bilder, så det var ju en intressant första upplevelse.

(Intervju med anonym redaktör 2015)

Att vara på intag kan också kräva samarbete med den finländska kollegan. Ofta får TV-Nytts redaktör dela på kameramannen med Uutisets redaktör och då märker man snabbt vem som är herren i huset menar Johan Kjellberg:

Med fotografen igen så är det en sak då du är på tumanhand då du kan prata och ge direktiv men då när du är ute tillsammans med den finskspråkiga redaktören så upplever jag det som femte hjulet under vagnen. Då är man tyst och fogar sig i det man får. Du gör då den svenska intervjun i slutet ifall ditt intervjuobjekt råkar tala svenska. [...] Nog är det den finska redaktören som styr och ställer och som säger åt fotografen att gör det där och gör det där. Men om jag nu råkar se att det händer något exceptionellt så kan säga till fotografen. I allmänhet så när man är ute med den finska kollegan så är man nog i bakgrunden.

(Intervju med Kjellberg 2015)

2.2.3 Klipperiet – kampen mot deadline

När redaktören har fått tillräckligt med material från intaget är det dags att börja forma inslaget på plats i Böle. Det kräver oftast att redaktören går igenom materialet, väljer ut de väsentliga intervjubitarna och skriver ett manus. På grund av att TV-Nytt nuförtiden endast har tre klippare tillgängliga på vardagarna, är det ett önskemål att redaktören även förhandsklipper så mycket som möjligt av inslaget. Förhandsklippet sker med ett lättare editeringsprogram på redaktörens dator. Redaktören sparar intervjubitar och bildsättningsbilder i en sekvens som sedan lagras på en server. I klippet sparar det betydligt av arbetstid vilket kan vara viktigt ifall det ska klippas flera inslag.

Ibland är tidtabellen så knapp att redaktören inte hinner gå igenom materialet själv, då kan man be klipparen gå igenom materialet och välja ut bra bildsättningsbilder på förhand. När det är riktigt bråttom kan det vara så att redaktören redan i bilen på vägen tillbaka börjar skissa upp ett manus. ” Den finska redaktören kan klippa i riksdagen men vi måste ju klippa Böle. Så när du har samlat ditt material så åker du till Böle. [...] Sedan går du till klipperiet och i sju fall av tio så överskrider du din arbetstid när du gör ditt inslag. Tiden räcker inte till.” (Johan Kjellberg)

Till arbetsdagen hör ibland också att TV-redaktören måste göra något för de andra medierna. Kjellberg som rapporterar politik förklarar hur bråttom det kan vara:

Radio har jag brukat göra från stora möten. Många gånger så hinner du göra ditt radioinslag och samtidigt strukturera materialet. När du i bästa fall har en timme, eller i värsta fall en halvtimme på dig att klippa TV-inslaget så hjälper det att du har materialet strukturerat. Den finska kollegan gör oftast bara ett inslag till TV-Uutiset.

(Intervju med Kjellberg 2015)

Det snabba arbetstempot ställer stora krav på samtliga inblandade. Främst krävs det snabbhet, noggrannhet och lugn av redaktören och klipparen när man är i klipperiet. Att redaktören står och hoppar bredvid klipparen när det är tre minuter kvar till sändning hjälper inte. Oftast blir inslagen klara i tid men det har nog hänt att inslaget uteblivit på grund av att man börjat klippa försent. Det beror nödvändigtvis inte på att redaktören skulle ha varit långsam säger redaktör A som menar att det finns för lite klippare till hands:

Det har ju också ändrats i och med att vi har mindre klippresurser, att ibland ringer klippförmannen eller nyhetsproducenten och säger att kan du gå och klippa 14.30? Då kan jag konstatera att nej jag har intag kl.15.00 så det blir ganska tajt med tid. Eller så kan det vara så att man ringer vid kl.17.00 och säger att man är redo att klippa och får som svar att du får vänta till 18.30 för att det inte finns någon klippare ledig.

(Intervju med anonym redaktör 2015)

I vanliga fall har man ändå gott om tid i klipperiet och då kan man använda sig av finesser i inslagen. Klipparna får både ris och ros av redaktör A:

Det har varit jättemycket omsättning bland personalen. Ibland är det folk som kommer direkt från dramasidean eller annars klipper dokumentärer. Sen när du har en timme till sändning så sitter de och funderar att den här bilden känns inte bra att jag söker något annat. Det funkar inte riktigt att man hoppar mellan genrena på det sättet att folk som inte är nyhetsklippare klipper nyheter. Jag tror inte att de själva trivs så bra med det heller eftersom det är så stressigt. De kanske är vana med att klippa en minut per dag när de jobbar med en dokumentär. [...] Men vi har ju nog bra klippare och kameramän[...]. Igår var det en kameraman som frågade mig varför TV-Nytts inslag, med hans material, ser så mycket bättre ut än de finska nyheternas. Han sade att han noterat det här många gånger. Jag hade ju kanske vissa tankar kring det. [...] Det är många finskspråkiga som ofta säger att era nyheter är trevligare än *Uutiset*. Inte vet de varför men det är trevligare.

(Intervju med anonym redaktör 2015)

En orsak till den trevliga stämpeln kan enligt A bero på att de svenskspråkiga redaktörerna har ett annat tilltal. ”Vi niar inte åt ministrar och det är inte myndighets-TV som Uutiset tenderar att bli. Det är mera personlig touch på det. Det syns med redaktörerna också, vi har kanske mera stand-ups och det är mera ledigt.” (Ibid.)

Magnus Hertzberg brukar leta efter lite roliga infallsvinklar i sina inslag. Ju tråkigare ämne desto större utmaning menar han:

Ju tråkigare inslag, bildmässigt och kanske till temat, så desto större är utmaningen. Det är ju också ett intressant perspektiv egentligen. Om du har någon skolklass som sjunger eller uppträder, så sker det ju i bild ganska mycket så då blir det ju intressant i sig. Ett streamat info i stadsrådets informationsvåning är per definition inte så förfärligt intressant men då blir det ju nog en viss utmaning att lyckas göra det intressant ändå.

(Intervju med Hertzberg 2015)

”Åtminstone tycker jag själv att då du gör inslaget så är det ett samarbete med klipparen. Klipparen gör åtminstone hälften av inslaget och har mycket bättre ideer än mig själv om hur inslaget ska byggas upp med bilder.” (Kjellberg)

2.2.4 Tankar om samarbetet

Samarbete är A och O i redaktörsyrket, ett bra samarbete med kameramannen och med klipparen underlättar arbetsuppgiften. De flesta som arbetar inom nyheterna är bra på att samarbeta men det händer nu och då att man inte är på samma våglängd. Jag minns själv mitt första intag för Sportnytt när jag fick åka och följa med en mer erfaren redaktör, för att se och lära mig hur saker och ting går till. Det blev en mycket lärorik upplevelse. Vi var på var en badminton-turnering i Brunakärr och efter en match skulle redaktören göra en intervju med den ena spelaren. Kameramannen, som var en mycket erfaren och stolt sådan, tyckte ändå inte att intervjun skulle göras på den plats som redaktören ville, för komponeringen av bilden var problematisk. Båda var envisa och drog öronen åt sig och slutade helt prata med varandra. Intervjun skulle troligen inte ha blivit av om jag inte hade tagit på mig silkeshandskarna och lyckats förmedla fram en kompromiss.

Jag minns en annan situation som utspelade sig flera år senare, när jag skulle göra ett inslag om en fotbollsturnering för juniorer. Jag och en redaktör från den finskspråkiga sidan fick dela kameraman eftersom det inte fanns så många tillgängliga. Kameramannen tröttnade till slut på oss båda eftersom våra önskemål gick isär. Det slutade med att kameramannen surnade till, drog sig undan och filmade det som hen själv ville. Personligen så hade jag bara en dålig dag och hade svårt att bestämma mig för vad jag ville göra. Det var inte så lätt att få ihop det inslaget.

2.3 Annorlunda förr

För att få en bild av hur redaktörens arbetsbild har förändrats genom åren är det också viktigt att förstå varför förändringarna har skett. I det här avsnittet berättar informanterna vilka minnen de har från den tiden de började arbeta för nyheterna och hur de upplevt de förändringar som har skett.

2.3.1 Materialcirkusen på 80-talet

I mitten av 1980-talet övergick man från filmformat till Betaformat¹¹ minns Magnus Hertzberg:

Jo och nyheterna gick ju först till Beta. När jag då jobbade en del på Veckans puls så där höll man på med film. Då när jag jobbade första sommaren här på TV-Nytt år 1983, så hade de enbart Beta. Ibland kom det film och då var det ganska besvärligt. Då var det vanligt magnetofonband och så hade du ju den där filmen, det där magnetofonbandet skulle överföras till en kod som hade samma perforering som den där filmen och sen skulle de så att säga synkroniseras så att man måste alltid komma ihåg att slå med klaffen i början. Men det var ju helt roligt.

(Intervju med Hertzberg 2015)

Hertzberg som började sin Yle-karriär år 1982 berättar att det var betydligt krångligare att få ihop ett inslag på den tiden:

Det var ju nog ett jävla springande att jobbet har ju nog blivit mycket lättare. Till exempel då när jag jobbade på veckans puls typ 1983 på hösten, så jobbade man säkert i 4-5 olika hus. Redaktionen var däruppe i det som nu är Transporhuset, sen klippte man i någon av tegelbarackerna som nu-förtiden är rivna. När det var ihopklipp så gick man till ett tredje ställe och spikade. Behövde du arkivmaterial så var du på ett fjärde ställe. I något skede skulle man ta emot något material någon annanstans ifrån och då blev det överföring från film till bildband och det gjorde man på ett femte ställe. Så man var ju satans yr i bollen före man fick ihop det där inslaget. Det var ett jävla springande. Så här var det kanske då i brytningsskedet när man övergick från film till video.

(Intervju med Hertzberg 2015)

2.3.2 Betaklipp

Dagens redaktörer har nästan direkt tillgång till arkivmaterial via en enorm server. I arkivet finns mängder av gamla program och sändningar sparade från Yles kanaler genom åren. Det nya arkivet möjliggjordes genom en massiv digitalisering av det gamla filmarkivet som tog flera år att genomföra. Det tar i bästa fall endast fem minuter innan du har materialet tillgängligt för bruk. Annat var det på 80-talet säger Hertzberg:

---

¹¹ *Betacam*, hämtad 2015-09-27 från <https://en.wikipedia.org/wiki/Betacam>

Film som jag delvis hade då jag började på OBS, var ju på det sättet fascinerande att vi hade sändningar varje måndag. Skulle man ha med något arkivmaterial som skulle ut på måndag så måste man ungefär på onsdagen titta igenom arkivmaterialet för att hinna få det med. Det skulle ju så att säga framkallas bla bla hit och dit. Så det var ju ett elände. Arkivbilderna plockades fram på det sättet att du for ner till filmarkivet och beställde enorma filmkakor. Så när du hittade något du ville ha med så satte du en papperslapp från det stället och snurrade man lite vidare till nästa stället och där satte man en annan papperslapp. Sen förde man det till någon framkallning. Ibland satte man i den där filmrullen på fel sätt i klippet och så hade du allt på golvet. Det var ju också muntert.

(Intervju med Hertzberg 2015)

Jämfört med nu när allt material är digitaliserat och lättillgängligt för alla så innebar bandformatet Beta även andra problem. ”Ofta var det ju så att på finska sidan så gjorde de samma inslag som man själv och då fick man ju deala om att få Beta-kassetterna för att alls kunna göra sitt inslag och alls se vilka bilder och material som fanns. Det är nästan otroligt hur otympligt det var då.” (Anna-Stina Åbonde)

Allt material som filmades eller bandades på Beta-kassetter förvarades i hyllor. Därifrån tog redaktören med sig de kassetter de behövde och lämnade en lapp i hyllan med sina kontaktuppgifter. På så sätt visste man var materialet befann sig ifall någon annan kom att behöva samma kassetter. Under Beta-tiden gick det betydligt långsammare att göra inslagen. Först och främst var det långsammare att spola igenom materialet, sedan var man ju faktiskt tvungen att verkligen se igenom materialet för att hitta de rätta sekvenserna innan man gick till klipperiet. Det här gjorde redaktörerna själva med hjälp av betabandspelare, papper och penna.

Klipparen hade två betabandspelare i bruk. I den ena fanns kassetten som själva inslaget skulle bandas på, i den andra bandspelaren fanns kassetten med materialet som kopierades över till inslagskassetten. Det blev mycket spolande fram och tillbaka för att markera in och ut för vad du ville använda. Klippandet tog lång tid minns Åbonde:

Det tog ju himla lång tid. Jag menar man skulle ju verkligen vara över en timme i klipperiet. Det är ju ganska sällan man är det idag för ett vanligt inslag. Så att det har ju underlättat och [...] allting kommer ju snabbare. Uppgifter, flashar om katastrofer och sånt. Det är ju typ nästan samtidigt som det händer, i stora delar av världen inte överallt. Men samtidigt så betyder det här ju då att tidigare så hade man ju några siffror på en liten lapp vilket var ens inslag förutom manuset. Nu tar man ju ut de här bilderna själv och förarbetar dem. Vilket ju i början gjorde att det var ganska mycket att lära sig. Idag så tänker man ju inte ens på det.

(Intervju med Åbonde 2015)

2.3.3 Tremanna kameragrupper

I dagens nyhetsverksamhet används allt mindre och lätthanterliga kameror som till och med möjliggör att redaktörerna själva kan filma sina inslag. Utanför huvudstadsregionen sker det allt oftare. Antti Kuronen utgör ett annat exempel då han själv filmar när han befinner sig utomlands på olika arbetsuppdrag. I huvudstadsregionen använder man sig ännu av en kameraman när man gör intag men för 30 år sedan var det helt annorlunda. Då hade man tremannagrupper med en egen ljussättare som ändå oftast inte behövdes säger Hertzberg:

Jo han körde bilen. Så hade vi en som bandade ljudet och en som var fotograf. Det var ju lite ett elände för att få ihop tre karlar. När man snabbt ska komma iväg och någon är och äta. Någon är hos tandläkaren och någon har krabbis. Det kunde ju ta en timme att få ihop gruppen och då kunde situationen ju redan vara förbi innan man kom fram.

(Intervju med Hertzberg 2015)

De här kamerateamen visste sina värden på den tiden så det gällde att hålla sig på god fot med kamerateamet och en ha en bra kommunikation. Det hände faktiskt att någon intervju kanske inte blev av minns Hertzberg:

De hade ju t ex lagstadgad kaffepaus och den kunde de ju ta ut mitt under intervju. [...] Men det kan hända att det hänför sig till att det var någonslags förhandlingar eller någon konflikt på [...] nå det har nu inte hänt mig men jag har hört att för andra har det hänt, Ingvar Carlsson var Sveriges statsminister då och skulle intervjuas men då blev det just lagstadgad kaffepaus just då och då kunde man inte göra den intervjun. Det var hårda tag.

(Intervju med Hertzberg 2015)

Att bli intervjuad på den tiden ansågs också vara en större händelse än vad det är idag fortsätter Hertzberg:

En rolig detalj som man ofta hade att göra med var att det var tre grosiga gubbar i kamerateamet så intervjuobjektet blev ofta lite nervöst. Så t ex stövlade det in tre stora gubbar i en liten lägenhet och ser lite barska ut. Eller jo fyra med redaktören. Och sen ska en liten flicka intervjuas. Så att bli intervjuad i TV har var ju större då och har ändrats och är inte lika dramatiskt. Så att om någon var i TV då upplevdes som ganska stort vilket ledde till att kanske folk blev lite nervösa. [...] om man på den tiden blev intervjuad så hade ju ganska många sett det eftersom det inte fanns lite alternativ. Det är ju på sätt och vis positivt att det idag är mera alldagligt. Nog är det kanske bättre idag att det inte är en så stor grej när någon blir intervjuad i TV.

(Intervju med Hertzberg 2015)

2.3.4 Attitydförändring

Magnus Hertzberg som har en färggrann arbetsbakgrund tycker att man vågade mera förut. Attityderna har förändrats mycket tycker han och säger att folk lite har glömt att TV ska vara ett roligt medium. Man kan ju beställa allt möjligt från rekvisitan eller be scenografin att tillverka något. Allt sånt där kan man använda sig av men det görs väldigt lite av sådant slag. ”Jag kommer ihåg när jag gjorde något börsinslag där några isbjörnar for dit till Börssalen och följde med mäklarna och så. Helt barnsligt men i TV kan du göra ganska barnsliga juttun. Ju barnsligare desto bättre kommer folk ihåg det. Men det där borde göras mera.” (Hertzberg)

Hertzberg som under sin första höst på Yle arbetade för aktualitetsprogrammet *Veckans puls*, minns en sändning som gick ut precis före julen:

Då hade biskoparna något som de kallade för herdabrev där de bland annat avrådde ungdomen från föräktenskapliga sexuella förbindelser och det här gjorde vi ett inslag på så att Tom Backmansson som då var vår redaktionschef, läste upp olika stycken från det där herdabrevet och så spelades ”J’etaime”¹² i bakgrunden. Det blev ett satans ståhej kring det där. I samma sändning så hade vi ju också eller Björn Månsson skrev alltid sån där kritik om *Veckans puls*. Sen när den kom ut på måndagen så sablade han ner *Veckans puls* på onsdagen i *Husis* att det var dåligt och det var skit och det var ännu sämre och här misslyckades man totalt. Tänk att de inte överhuvudtaget gick igenom budgeten skrev han en gång. Nå så hade vi Sven Sondén som numera har gått bort men att han gick igenom budgeten på det sättet att vi hade framför scenen en enorm budget skrivet på papper, tre gånger fyra meter och som han gick rakt igenom och sa att nu har vi gått igenom budgeten haha. Jag gjorde ett sakligt inslag i den där sändningen, det handlade om att svin äter choklad. Det var det mest sakliga. Okej det var kanske lite för slattrigt men det blev en sån där kultur där man odlar det och så blir det lite för mycket av det hela. Men det borde finnas lite kvar av det där tankesättet, det skulle inte skada.

(Intervju med Hertzberg 2015)

---

¹² Gainsbourg Serge, “Je t’aime... moi non plus”, 1969

2.4 Redaktörens arbetsbelastning

Idag ska redaktören leverera material, inslag eller bilder till flera olika plattformar istället för bara till TV. Det har påverkat arbetets natur och ställt mera krav på redaktören. Förändringarna har inte skett smärtfritt. Arbetsturena har förändrats och arbetsuppgifterna har blivit mer komplexa.

2.4.1 Webben – ångest

De flesta som jag pratat med på arbetsplatsen tycker att webben innehåller många nya möjligheter att nå ut till publiken. Det finns ändå ett stort dilemma då de samtidigt upplever att det inte finns tid för ett gediget webbarbete. Yles nya motto är ”Webben först” men det fungerar inte i praktiken säger Johan Kjellberg som samtidigt ger en känga åt personalpolitiken:

Visst fungerar det med webben om du har en specifik webbredaktör som är avsatt för det ändamålet men det är ju inte direkt de vassaste pennorna på Yle som finns på webbredaktionen. Jag vill inte kritisera webbredaktörerna men många av dem är väldigt oerfarna. Det är många gånger som du inte hinner jobba med webben själv. Istället får du många gånger efteråt kolla vad de egentligen har skrivit. Senaste fallet då jag blev väldigt sur var när jag var på SFP:s partidag och gjorde radio och webb. Jag skrev hastigt en webbartikel som var färdig när Carl Haglund var klar med sitt tal. Ingen lyfte fram den på vår webbsida förrän jag ringde och sa åt dem. Det var ändå en av de viktigaste händelserna i Svenskfinland det här året. Jag ska inte behöva ringa och påminna om sådant, utan det borde ske per automatik att sådant lyfts upp. Om man går ut och säger ”webben först” så borde man också ha erfarna redaktörer som jobbar med webben. De gör ju såklart sitt bästa som jobbar där men alla är inte lika erfarna.

(Intervju med Kjellberg 2015)

Meningen med det nya mottot är att redaktörerna själva också ska leverera texter till webben men eftersom det ofta blir bråttom att få klart inslagen till sändningen så måste man prioritera. Då uppstår ett dilemma förklarar Redaktör A:

Fast det hur än prioriteras här så är vi ju nog hemska få redaktörer på TV-Nytt som skulle säga att vi jobbar på TV och webben. Att vi jobbar ju på TV. Att nog är det ju första prioritet hur man än

vänder på det. [...] vi skulle vara mindre stolta över att det blir ett dåligt resultat i TV-Nytt än att det kommer något halvdant på webben. För det är folk så vana vid ändå på nåt sätt. Nyhetssändningarna har ändå hållit kvalitén och hoppas jag ska hålla den i fortsättningen också.

(Intervju med anonym redaktör 2015)

De som arbetar med politik och ekonomi får ofta gå på olika presstillfällen eller hamnar och vänta utanför något mötesrum innan de kan göra sina intervjuer. Många gånger betyder det i praktiken en knapp tidtabell när man kommer tillbaka till Böle. Detsamma gäller andra ämnesredaktörer som har haft sena intag. Magnus Hertzberg tycker därför att det är lätt att prioritera TV före webben:

Om man ska kommentera någonting i radion kl. 16.00 eller kl. 17.00, skriva någon webbtex t och sedan först börja klippa det där inslaget, så blir ju nog den där sista produkten ganska lidande i sammanhanget. Det har ju nog hänt några gånger att jag hamnat göra så och det kan ju vara bra att någon satsar huvudsakligen på TV egentligen. Också med tanke på slutprodukten. [...] Vad jag följt med på finnpanel så har ju tittarsiffrorna till och med stigit så att nog tror jag att det är värt att satsa på den produkten också. Så jag har nog inte påverkats så mycket av det där egentligen. Kanske är det lite positivt att eftersom jag själv kan lite välja den där webbtex ten vad jag ska skriva. Jag har ju egentligen aldrig varit skrivande journalist utan när man gör ett TV-inslag, så skriver man några haranger och kanske drar en stand-up. Då behöver man ju inte fundera så mycket på språk och formuleringar. På det sättet så har det ju kanske till och med varit hälsosamt med tanke på formuleringar.

(Intervju med Hertzberg 2015)

På utrikesredaktionen har man fått utstå mycket kritik för att det inte görs tillräckligt för webben avslöjar Anna-Stina Åbonde. Hon tycker ändå att det är svårt att hinna med webbarbetet inom ramen för jobbet som UA. (se kapitel 2.1.4) Åbonde förklarar sedan vad det konkret betyder att arbeta med webben:

Det mest konkreta är nog att se till att det finns levande bilder på webben om allt möjligt. Om det kommer bra bilder så tycker jag att det är helt okej. Som UA så sitter man ju mera och ser på bilder. Då man lär sig verktyget så är det inte så himla komplicerat att sätta ut dem heller så att det kan man bra göra. Men att börja instagramma om alla världens händelser och sånt så det ska jag int, eller snarare twittra, det hinner jag inte. Det har jag personligen inte heller någon lust för. Men det är tryck på att vi borde göra det mera.

(Intervju med Åbonde 2015)

Tidsbristen är det som påverkar attityden gentemot webben mest menar redaktör A:

Det som blir mest lidande om man ser på slutresultatet det är texterna och webben. Det beror dels på tekniska lösningar och att det är så krångligt. Och dels beror det på att så många inte är vana

skribenter. Kanske framförallt att det inte satsas tillräckligt med tid och resurser på det. Sändningarna har sin deadline och måste göras, det blir det där konkreta resultatet tycker man och sedan så är webben en svans, en bonus. I de bästa av världar så blir det något slags paket som fungerar som en egen grej. Men med tanke på att just webbtexterna blir kvar på nätet, [...] TV-inslaget går ut och några far kanske senare och tittar på det i arenan. Man ser det ju på hur mycket kommentarer det kommer på webbtexterna att det är ju det som folk läser och har tid att ta till sig och kommentera. Där har du namnet under så det känns illa att ibland lämna in ett lite halvfärdigt material till webben.

(Intervju med anonym redaktör 2015)

Johan Kjellberg har en syn på hur webbarbetet skulle fungera bättre. ”Det borde styras mera via morgonmötet. Det här gör vi webb på och det här ska vi satsa på. Du gör det här och du tar hand om det här materialet. Du lyssnar på streamen och gör utifrån det om det kommer upp något viktigt. Det är ju så det borde fungera.”

2.4.2 Tankar om webben

Även om bolaget har gått in för den nya linjen med webben först, så verkar det inte fungera som det i praktiken är menat. Det beror inte på att redaktörerna inte skulle vilja göra mera på webben utan på grund av tidsbrist. En del redaktörer som tycker mera om att jobba med TV, känner sig på grund av sin yrkesstolthet, delade om de först måste leverera till webben för att sedan snabbt slänga ihop sitt TV-inslag.

”Det finns inte någon nyhetschef som säger jaha, då du ringer och meddelar att det inte blir något radio- eller TV-inslag bara för att det tog för lång tid att skriva webbgrejen.”
(Kjellberg)

2.4.3 Stressen

Tack vare den förminskade nyhetsbemanning och den förlängda huvudsändningen av TV-Nytt till en halvtimme, så har arbetsuppgifterna för redaktörerna ökat samtidigt som arbetstakten har tilltagit. Som jag gick igenom i det föregående avsnittet så har webben varit en av orsakerna till den ökade arbetsbelastningen hos de anställda. I samtalsintervjuerna och enkätundersökningen som jag gjorde (se kapitel 3), kom det fram att redaktörerna har olika uppfattningar om stressen. De förkortade arbetstiderna har t ex ökat på stressnivån inom utrikesredaktionen upplever Åbonde:

Nog är det ju betydligt mera stressande nu faktiskt det är det. Eller mera bråttom men så tycker jag ju nog att det till många delar så är arbetet intressantare än förut. Det är ju ganska roligt att göra såpass mycket själv av bildförslag och bildtänkande och sånt. I den delen tycker jag det är bättre men på UA-pallen så har det ju nog blivit betydligt mera stressigt än tidigare. Eftersom man ändå förutsätts att nästan klippa telegrammen färdigt.

(Intervju med Åbonde 2015)

Att redaktörerna själva klipper mera beror på att man har överfört flera och flera funktioner för att kunna skära ner på den tekniska sidan, fortsätter Åbonde. Hon tycker inte att man kan vara proffs på allt så någonting blir lidande. Åbonde tycker att en del av förändringarna har varit motiverade men tycker inte att var och en ska börja klippa sina egna inslag själv. ”Inte tror jag ju heller att vi skulle få mera arbetstid. Och det skulle inte hjälpa på utrikessidan eftersom materialet vanligtvis kommer så sent.” (Ibid.)

Kjellberg tycker att användningen av Vizart tar för mycket tid:

Det som tar överraskande mycket tid är att vi själva gör översättningar och namnplanscher. Jag tror inte att de som hittade på att vi ska göra dem förstod hur mycket tid det tar. Sedan ska man ju ibland göra ett kortare inslag till 17.55-sändningen, vilket också tar otroligt mycket tid. Så att då ska man ju skriva två olika förspikar, ha två olika tickers och till det här kommer då eventuella översättningar och namnplanscher. Det blir ganska mycket att göra under de sista arbetstimmarna.

(Intervju med Kjellberg 2015)

2.4.4 Omväxling efterfrågas

Att sitta vid desken dagarna i ända är något som blivit allt vanligare på utrikesredaktionen. Att sitta långa perioder är inte ergonomiskt för kroppen. Effekterna av att bara sitta vid desken märks också på deras axlar, enligt Anna-Stina Åbonde.

I och med dagens teknik så har man tillgång till internationellt material via sin egen dator. Nyheterna har flera utrikeskorrespondenter som kontinuerligt levererar inslag och material från delar av världen vilket också minskat på behovet av att skicka Böles utrikesredaktörer utomlands. ”Det har varit hemskt synd för att det är nog genom att resa utomlands som man som utrikare på något sätt motiverar sin existens och lär sig saker och ting också. Men nu har det blivit mycket bättre för att det är satt i system att folk ska ut och resa. Till och med tvingas att göra det.” (Anna-Stina Åbonde)

Åbonde berättar om sin senaste utlandsresa som skedde i våras till Vietnam:

Det var otroligt stimulerande och hemskt roligt. Att få röra på sig och träffa olika människor och försöka förstå vad saker och ting handlar om är ju alltid trevligt. Men det är nog hemskt nyttigt också att samarbeta med olika fotografer, med människor, med fixare och annat. Att hålla på och förhandla för att det är ju inte bara interjuer utan hur man bygger upp det och det tycker jag är väldigt lärorikt och nödvändigt. Så blir man ju också lite mera skärpt av det faktiskt. Det kan ju bli väldigt monotont det här jobbet, att sitta vid desken och spotta ur sig telegram som ju i och för sig också är en konstform, men att i alla fall så är det nog hemskt viktigt att man kommer ut och det är hemskt viktigt att satsa pengar på det för att berättandet blir ju helt annorlunda. Då man har känt dofter och vet hur det låter än om man bara ser bilder som någon annan tagit in. Det är en helt annan story.

(Intervju med Åbonde 2015)

2.4.5 Hälsan

För att få en större bild av hur personalen på Yle mår så intervjuade jag arbetsfysioterapeuten Hanna Nummila från Yles hälsovård. Yles hälsovård gör årligen arbetsmiljöundersökningar (TYKE) för att kunna följa med personalens välbefinnande och för att minimera hälsorisker i arbetet. Dessa sker i form av enkätundersökningar som personalen får fylla i. Meningen var att presentera delar av undersökningen i form av siffror i det här avsnittet men bolaget lät förstå att det inte var önskvärt.

Arbetsmiljöundersökningar görs på de flesta arbetsplatser i Finland, inte bara inom mediebranschen. Enligt Nummila återfinns Yle alltid bland de arbetsplatser som har minst antal sjukskrivningar. Vi gick igenom resultat från olika år men det som hon snabbt tog upp var att man inte bara kan titta på siffrorna, utan att man borde undersöka vad som ligger bakom dem. Åren 2005-06 hade de högsta antalen sjukskrivningar under 2000-talet. Det var då som ändringen av matrisorganisationen skedde och genren, ämnesområden och kanalorganisationer revs.

Det som resultaten ändå visar klart är att inom Yle Fem så är överlag sjukskrivningarna procentuellt färre än i övriga Yle. ”Dit räknas också personantalet med ledning och kanalpersonal så det är nog verkligen lite om man jämför. Nyheterna har flera sjukskrivningar än Fakta och fiktion.” (Nummila) Hon resonerar att orsaken till det kan vara att man på Fakta och fiktion huvudsakligen arbetar dagtid men att man alltid kan spekulera i om det kan bero på något annat.

”Levnadsvanor, åldersfördelning, den allmänna hälsan, hur man tar hand om sig själv, yrkesskickligheten i förhållande till arbetsorken dvs. motsvarar dina färdigheter vad som krävs eller måste du kämpa hela tiden. Det finns väldigt många faktorer som spelar in.” (Ibid.)

På frågan om man vänjer sig vid arbetstressen svarade utrikesredaktören Anna-Stina Åbonde:

Nog tycker jag ju att man gör det. Det tycker jag faktiskt. I själva funktionen. Det som det ju då snarare är eftersom vi på utrikkessidan växlar hela tiden mellan radio och TV, så betyder det också att man har morgonturer och sånt. Det är lite besvärligt för det betyder att vi har treskiftesarbete och det är ju nog sånt som däremot tär på alla människor, oberoende vilken ålder man är i. Att ha regelbundet treskiftesarbete alltså.

(Intervju med Åbonde 2015)

Även om arbetsuppgifterna har ökat så visar inte resultaten på att sjukskrivningarna skulle ha gjort det. Vissa trender gick att urskilja genom åren men Nummila påpekar att personalantalet också har skiftat. Hon tycker inte att det är så konstigt att sjukskrivningarna inte har ökat. ”Nyhetsverksamheten är ju av den karaktären att ju närmare sändningen man kommer desto mera ökar takten. [...] Det kräver en viss sorts människor. De som inte klarar av det söker sig snabbt någon annanstans.” (Nummila)

Yles hälsovård har kategoriserat de olika orsakerna bakom sjukskrivningarna i olika diagnosgrupper. De diagnosgrupper som orsakar flest sjukskrivningar är samma oberoende av i vilken firma man än jobbar på säger Nummila. De som orsakar flest sjukskrivningar är olycksfall, sjukdomar i rörelseorganen, andningsorganens sjukdomar och störningar i den mentala hälsan berättar hon och visar de genomsnittliga längderna på olika sjukledigheterna per diagnos; ”Andningsorganen visar på en liten förändring på 1-1,5 dag. Samma sak gäller för rörelseorganen 1,5-2 dagar och där ser vi trender med nacke, rygg, axel, knä och höft men det är mycket små förändringar.” (Ibid.).

Vid olycksfall kan det alltid komma något som orsakar längre sjukledighet men när man räknar de till helheten så syns det inte mycket förändring fortsätter Nummila. ”Den största förändringen var år 2006 men nu har det varit ganska jämnt.” (Ibid.)

Ett ämne som verkar tabubelagt i folkmun och som läkare inte anser vara en diagnos är utbrändhet. Under min tid i huset så har det inte pratats högt om utbrändhet hos personalen men ändå så vet jag kollegor som har lidit av det.”om man ser på de här fyra huvudgrupperna, så har sjukskrivningar på grund av störningar i den mentala hälsan sjunkit i hela huset. Från och med år 2010 så har det stabiliserats.” (Ibid.)

Uppfattningen om den mentala hälsan väcker delade åsikter bland redaktörerna. Magnus Hertzberg tycker att det har blivit bättre om man jämför med hur det var förr:

Jag tror att när det gäller fotografierna så har det blivit bättre. I något skede så var de väldigt vresiga. [...] Den sista tiden så har nog de där fotografierna eller det har väl varit så mycket omställningar där om man nu faktiskt tänker på de här riktigt senaste tiderna så upplever jag att de känner sig lite påpissade nog. [...] Men tar jag det långa perspektivet så om man jämför med hur det var på 80- och 90-talet så har ju fotografierna blivit väldigt mycket trevligare som personer. Det här med tre macho gubbar som man åkte med så var ju inte alltid så förbaskat trevligt. Om alla var på dåligt humör och man for nånstans tillsammans i samma bil i 4-5 timmar, så det är ju inte så förfärligt roligt alla gånger. Så nog har det ju på det sättet blivit mycket bättre.

(Intervju med Hertzberg 2015)

Hos sina närmaste kollegor har han visst märkt att en del inte mår så bra. ”Nå nog är där ju en del som är lite slutkörda men jag kan ju inte nämna några namn.” (Hertzberg)

Åbonde säger att många har klagat mycket över stressen och att de har känt sig trötta. Själv mår hon bra och jobbar med glädje för hon vet att det inte är alltför långt kvar till pensionen. Såna som har 10-15 år kvar så tror hon nog att stressen känns tärande för. De osäkra framtidsutsikterna med finansieringsmodellen, skattesystemet och den nya regeringen hjälper inte heller tycker hon.

”Har man då lång tid kvar men inte är helt i början av sin karriär heller, [...] utan är just där mellan 40-45 år så kan jag nog tänka mig att det kan kännas ganska pressande.” (Åbonde)

Den nya arbetstakten och att man hela tiden tvingas lära sig nytt är tungt, fastän det samtidigt är roligt fortsätter Åbonde. ”Det är hemskt tungt att sätta sig med något som man känner att man inte behärskar. Om man har behärskat det i 20 år tidigare [...] och så plötsligt sitter man där och inte vet överhuvudtaget vilken knapp man ska trycka på. Det har jag märkt hos många av mina kollegor också att det är stressigt och pressande och ger en osäkerhet.” (Ibid.)

Undersökningens resultat visar att sjukledigheterna på grund av sjukdomar på rörelseorganen har ökat de senaste åren. Nummila förtydligar att operationer av rörelseorganen kan orsaka längre frånvaron. Det kan vara frågan om månader.

Som en jämförelse så orsakar sjukdomar på andningsorganen i genomsnitt per person två sjukledighetsdagar per år.(TYKE)

Nummila nämner att man årligen besöker de olika avdelningarna för att kartlägga arbetsuppgifter och arbetsfördelning. De kartlägger belastningsfaktorerna för fem olika områden; de fysiska, psykiska, sociala, arbetstiden, och arbetssäkerheten.

”Trender finns, sjukledigheten har varit nedåtgående men vems förtjänst är det? Det är en kombinerad effekt från alla plan. Det är inte enbart arbetshälsovårdens. En stor del har med ledarskapet att göra.” (Ibid.)

Enligt undersökningarna mår alltså svenska Yle bra. Man har minst sjukskrivningar och t ex TYKE-undersökningen från 2011, visade att anställda hos de svenska nyheterna uppskattade sin arbetsförmåga högre än övriga Yle.

Det går ändå inte att komma ifrån kontraversen mellan vad som hörs i folkmun och vad som finns på papper. Samtidigt som sjukskrivningarna har sjunkit så har också antalet anställda minskat. Som Nummila ändå tydligt påpekade, så kan man spekulera i vilka orsaker som ligger bakom olika undersökningssiffror.

3 ENKÄTUNDERSÖKNING

För att få ett bredare perspektiv och en bättre bild om arbetsbelastningen för redaktörerna på TV-Nytt i Böle i Helsingfors, gjorde jag en egen enkätundersökning. Jag bad att endast redaktörer som arbetar med TV-Nytt skulle delta, inte radio- eller onlineredaktörer. I enkäten frågade jag inte om kontraktstatus för jag ville hålla undersökningen på en relativt enkel nivå. På grund av att redaktionen är relativt liten, där alla känner alla, bedömde jag det som att det skulle vara lättare att få en bättre respons ifall respondenterna fick vara

anonyma. För att ytterligare höja känslan graden av anonymitet valde jag att inte fråga vilket kön deltagarna representerar. I det här kapitlet behandlar jag resultaten av enkätundersökningen.

3.1 Enkätfrågorna

I enkäten ingick sex frågor som följdes av en öppen del där de svarande fick skriva vad de ville under rubriken ”Fritt ord”. De första två frågorna angav demografin bland respondenterna.

1. Hur gammal är du?
2. Hur länge har du arbetat som nyhetsredaktör för TV-Nytt?
3. Är du nöjd med dina nuvarande arbetsuppgifter?
4. Hur lätt eller tung tycker du att din arbetsbelastning har varit i genomsnitt hittills i år?
5. Har du under det här året funderat på att byta arbetsplats eller yrkesroll?
6. Vad har påverkat dina känslor negativt?

3.2 Enkätanalys

3.2.1 Demografi

16 personer jämnt fördelade i åldrarna 28- 65 svarade på enkäten, genomsnittsåldern beräknades till 43 år. Det är svårt att säga hur stor svarsprocenten var eftersom TV-Nytt utöver fastanställda, även använder sig av visstidsanställda och deltidsanställda redaktörer. Dessutom sker det en viss mängd inhopp av redan pensionerade redaktörer. Uppskattningsvis var svarsprocenten relativt hög. I den interna arbetsmiljöundersökning som Yle lät utföra våren år 2011 (TYKE 2011), uppgavs det att de svenska nyheterna innehade omkring 80 anställda. I den siffran ingick då hela nyhetspersonalen från samtliga svenskspråkiga mediekkanaler samt från alla regioner. Jag kan endast spekulera i hur stort det

egentliga antalet TV-redaktörer är. Genom att räkna bort chefer och administrativ personal, redaktörer från radio och internet så kan man mer än halvera den siffran. Då skulle vi få en siffra på 40 personer men det är bara spekulationer och inte fakta.

Respondentantalet i enkätundersökningen för den här avhandlingen skulle troligen ha varit större, ifall svarstiden skulle ha varit längre och gjorts vid en annan tidpunkt. Nu pågick den endast under den andra veckan i juni, då en del av personalen redan befann sig på semester. Tidpunkten kan också ha påverkat svaren negativt då väntan på att semestern ska börja kan kännas tung. Hösten 2014 och den första halvan av år 2015 kantades även av varsel om uppsägningar inom Rundradion, vilket kan ha sänkt moralen hos de anställda. Arbetserfarenheten hos TV-Nytt varierade hos respondenterna från 0-1 år till 25-35 år. Det gav ett ganska spritt fält som möjliggjorde flera intressanta iakttagelser. Medien av arbetserfarenheten var 5-10 år.

3.2.2 Är du nöjd med dina nuvarande arbetsuppgifter?

Endast en person svarade att hen inte var nöjd med sina nuvarande arbetsuppgifter. En person svarade både ja och nej. Anmärkningsvärt är att även om hela 14 personer svarade att de är nöjda, så var det fem av dem som på fråga nummer 6, svarade att de förändrade arbetsuppgifterna påverkade deras känslor negativt. Det tyder på att arbetet innehar uppgifter som inte alltid upplevs som behagliga.

3.2.3 Hur tycker du att din arbetsbelastning har varit i genomsnitt hittills i år?

Respondenterna ombads välja en siffra på en tiogradig skala, där ettan motsvarade det lättaste och tio motsvarade det tyngsta. Drygt två tredjedelar av redaktörerna svarade fem eller mindre. Genomsnittsvärdet var 4,6. Ingen av redaktörerna upplevde att arbetet var så tungt att de skulle ha svarat nio eller tio. Konstigt nog var det inte de äldre redaktörerna som upplevde arbetsbelastningen som tyngst. Samtliga tre personer som var över 60 år gamla svarade tre eller fyra. Det var istället den yngsta åldersgruppen som upplevde det tungt. Tre av fyra, eller 75% av respondenterna i åldrarna 30 år eller yngre, svarade 7 eller

8. Endast en tyckte att arbetet var relativt lätt. Det var den person som hade minst arbets- erfarenhet hos TV-Nytt.

Att de yngre upplever arbetet som tyngre än de som är i pensionsåldern kan tolkas på olika sätt. I de intervjuer som jag gjorde med några äldre redaktörer, går jag in på det här ämnet i ett senare stycke. Där kom det bland annat fram att de äldre har fasta vanor som hindrar dem att stressa upp sig. Flera av redaktörerna runt 60-årsåldern gör inte heller fulla arbetsveckor och har därmed mera tid att återhämta sig mellan arbetsdagarna. Det kan också tolkas som att de yngre känner att de måste visa framfötterna i början av sina karriärer och därmed tar sig an mera arbete än vad som i längden är hälsosamt.

Undersökningen visar inte om respondenterna har barn. Det kan ju också spela in på hur man upplever vikten av att få behålla sitt jobb. Ifall du planerar att skaffa barn eller redan har småbarn så kan det öka på stressnivån. Likaså kan det minska på stressnivån ifall dina barn redan är fullvuxna och inte längre bor hemma.

3.2.4 Har du under det här året funderat på att byta arbetsplats eller yrkesroll?

Igen var det i den yngsta åldersgruppen där det mest negativa kom fram. En 29-åring och en 30-åring svarade att de varje vecka funderade på att byta arbetsplats eller yrkesroll. En klar majoritet av respondenterna svarade att de funderat på att sluta arbeta på TV-Nytt eller att sluta som redaktör. En dryg tredjedel svarade någon gång, medan en fjärdedel svarade att de inte funderat på det mer än vanligt. 25% av redaktörerna sade även att de aldrig funderat på det.

3.2.5 Vad har påverkat dina känslor negativt?

Det var tänkt som en följdfråga men blev en fristående fråga med flersvarsalternativ. Frågan kunde ha tolkats på fel sätt utan svarsalternativ. Av de fem svarsalternativen utgjordes tre av vanligt förekommande samtalsämnen i Rundradions korridorer. A. Organisationsförändringar, B. Förändrade arbetsuppgifter och C. Tidsbrist. Istället för att göra en

enormt lång lista med olika alternativ, valde jag dessa orsaker eftersom de åter och åter igen nämns i såväl diskussioner som vid informationstillfällen och under olika möten. Svaren blev i stort sett jämnt fördelade mellan de tre huvudorsakerna. Sju redaktörer eller nästan hälften av de svarande, tyckte att organisationsförändringar påverkat deras känslor negativt. Förändrade arbetsuppgifter och tidsbrist fick broderligt sex träffar var. Sex av respondenterna kombinerade flera av svarsalternativen, det är uppenbart att dessa tre orsaker väcker tankar och känslor hos de anställda. Ordspråket ”Ränderna går aldrig ur en zebra”, tycks stämma in vad gäller de äldre redaktörerna. Bland de sex respondenter som tyckte att förändrade arbetsuppgifter väckte negativa känslor, fanns endast en som var yngre än 41 år. Endast en person svarade att inget påverkade känslorna negativt.

Det kom också fram andra orsaker via den öppna svarsdelen. Cheferna nämndes av flera som en orsak. Ledningen vid förändring nämns som oklar och det saknas brist på modiga förändringar. ”Det känns som att allt bara får rulla på som förr även om folk upplever att vissa grejer (t ex arbetstider) inte funkar”. Mediebranschens omvandling nämndes också. En respondent tyckte att det blivit lite bättre nu när man har fått koncentrera sig lite mera på det medium som man gillar.

3.2.6 Fritt ord

Det här var en öppen del där respondenterna fick skriva vad de ville. Sex redaktörer använde möjligheten att få skriva ner sina tankar. Anmärkningsvärt här var att endast en av dem som svarade var över 40 år. Det kan tolkas som att de som kan tänkas ha en bit kvar av sina karriärer, är mera motiverade att eftersträva bättre arbetsförhållanden:

”Vi har verkligen bra kollegor och cheferna är också bra, men organisationen är för ostrukturerad och redaktörerna blir i kläm.”

”Mycket skulle fungera bättre om det fanns större förståelse för andras arbetsuppgifter och för vilka moment som är tidskrävande och varför.”

”Cheferna saknar praktiska insikter i vad man gör på en TV-Nyhetsredaktion, märks att de inte har egen erfarenhet av jobbet.”

”Själv är jag nöjd med mina arbetsuppgifter men branschens framtid oroar. Speciellt med den nya regeringen. Finns det ännu svenska Yle om fem år?”

”Högt tempo och att arbetsuppgifterna hela tiden utvecklas gör att jag funderar på att byta till ett jobb med lägre tempo.”

”Jobbet kan vara stressigt i perioder men inte tungt. Fokusering hjälper!”

(Samtliga citat är från redaktörer som svarade på enkäten om arbetsbelastning hos TV-Nytt)

4 HUR TV-NYTT SKA FÖRBÄTTRAS

Det har redan kommit fram en hel del om vad som fungerar och vad som inte fungerar på TV-Nytt. I det här kapitlet så följer en sammanfattning av vad informanterna tycker är bra, vad är dåligt och hur arbetet på TV-Nytt skulle kunna bli bättre och samtidigt även förbättra programmet.

4.1 Kritik

4.1.1 Planeringen av inslag och sändningar

För många kockar bidrar till att det blir för rörigt. ”Vi säger att en är nyhetsproducent för TV-Nytt och sedan är det en som håller på och planerar som kommer och frågar, att imorgon händer det en grej att skulle du kunna tänka dig att gå på det? Då kommer det ännu en beställare in i bilden som ställer till det under dagen. Det blir ganska yrt på nåt sätt.”
(Redaktör A)

Ett annat problem som A lyfter fram är de färdigplanerade listorna på vad som ska göras, bulkmaterial som hen kallar det. ”Sedan har vi ju vår egen agenda. Frågan är då i vilken mån man kan ta sig tiden att göra de egna inslagen och i vilken mån man bara ska ställa sig till förfogande för vad som än bara ska göras.” (Ibid.)

Redaktör A framhäver att redaktörerna borde involveras tidigare i planeringsprocessen. ”Då skulle det finnas lite mera tid att fundera på hur man ska bygga inslaget. Vilken grafik kan användas eller har man tid att ringa lite samtal och kolla om man skulle få ett bra case.” (Ibid.)

Att gå på så många presstillfällen som det görs fyller inte heller rätt funktion fortsätter A:

Det bästa är ju om du dagen före vet om vad som komma skall. Då har du ditt case fixat och så kan du köra ut den där rapporten som en bisak. När planeringen fungerar bra så är det ju just så det sker. Då har du redan dagen före spämt för. [...] Istället för att gå och prata med någon hälsovårdsexpert som visar på statistik. Ibland har det fungerat bra att det har funnits den där framförhållningen men nu är det rätt många kockar.

(Intervju med anonym redaktör 2015)

Johan Kjellberg säger att det är ytterst sällan som de på politikredaktionen kan göra inslag på egna idéer utan de måste följa med vad som sker i riksdagen:

Även om många kanske tycker att du har en bra idé som borde följas upp så säger de att gör det imorgon att det här borde du göra idag. Här tycker jag inte att vi är tillräckligt alerta. Man borde få ha den möjligheten att det just den dagen kanske inte blir något inslag. Nyhetscheferna är så rädda för det svarta hål som det kan innebära för sändningen. Jag tror inte att de har haft svårt att fylla huvudsändningen en enda gång, det finns nog material. Det är för mycket bevakning istället för att tänka framåt och i annorlunda banor.

(Intervju med Kjellberg 2015)

Magnus Hertzberg poängterar att TV ju ska vara lite underhållning så att folk orkar se på hela sändningen:

Ta en sommardag t ex. Du fyller ju en sändning med något om fästingar eller sådant. Vem fan orkar med det i längden? Det blir ju ganska trist [...] på 60-talet gjorde man ju vansinnigt roliga juttun. Man for till Dragsvik och följde med när de gjorde Lucia och den typens grejer. Man hade någonstans i Ekenäs stad nån fotboll där man spelade med kvastar. Man hade ganska studentikosa grejer och sånt är ganska roligt. [...] Alltså lite sådär som Tommola som kör slutfinishen i Maikkarin. [...] Jag menar runtom i Svenskfinland så händer det ju en massa saker hela tiden men det borde ju också synas i TV-Nytt. Folk borde uppmuntras att också satsa på det.

(Intervju med Hertzberg 2015)

4.1.2 Arbetsprocessen

Det saknas förståelse för hur lång tid det egentligen tar att göra namnplanscher, infobal-
kar och översättningar till inslagen.” Det går inte i en handvändning. [...] Ibland måste
man nästan stå på huvudet för att kunna tänka om från 17.55 till 19.30.” (Johan Kjellberg)

Att tiden inte vill räcka till för allt som ska göras, nämndes av flera respondenter i enkät-
undersökningen. (Se kapitel 3.2.5) ” I det stora hela så är det ganska så lite som du hinner
fundera på vilka bilder som du borde använda och att komma på var du hittar bilder för
inslag som kan vara lite svåra att bilda.” (Ibid.)

”Halv sju slutar min arbetstid. För det mesta fungerar det men ibland så finns det just
önskemål som inte rimmar med jobbet. Jag vet inte om det här är ett sätt att på något sätt
få oss redaktörer att själva istället börja klippa i större utsträckning [...] Allting tyder ju
på att det är ditåt som vi är påväg, antingen frivilligt eller med våld.” (Redaktör A)

Arbetsprocessen under arbetsdagen med dess utmaningar och brister beskrivs utförligt i
tidigare kapitel. (Se kapitlen 2.2 och 2.4)

4.1.3 Webben

Problematiken med webben togs upp tidigare (Se kapitel 2.4.1) men här följer ett par
poänger som redaktörerna hade.

Det borde finnas en klarare arbetsordning vad gäller webben tycker Johan Kjellberg:

Det borde finnas någon som bestämmer att vilka grejer som görs och vilka satsningar som ska
göras. På samma sätt som hos radion och teven under nyhetsdagen. Att man lyfter upp olika grejer
på ett vettigt sätt. Det känns ibland ganska slumpartat. Sen är det ju alldeles omöjligt att hitta något
på våra webbsidor. Ifall du inte hittar ditt inslag på förstasidan så har det nog försvunnit i ett stort
svart hål. Det är omöjligt att hitta dem pånytt i såfall, tycker jag. Jag måste riktigt anstränga mig
för att hitta inslag ibland.

(Intervju med Kjellberg 2015)

Redaktör A tror att det är svårt att få alla att tycka att webben är lika viktigt:

Speciellt med det äldre gardet som ser TV:n och radion som sina främsta mediekanaler och som
de jobbar för. Yngre människor har ju kanske lättare att anpassa sig och förstår vikten av det och
ser möjligheterna i det och vad man tekniskt kan göra. Sedan har det ju nog börjat utpräglas och
satsats mera på att du gör webben explicit idag och du gör ingen på det här för det är ingen TV-
grej. Det är ju helt bra prioritet, det är ju jättebra att det görs. Men sedan att vi varken har de här

tekniska färdigheterna eller det där riktiga kunnandet alltid bland redaktörerna i hur du gör det bra på webben, det gör ju att slutresultatet ibland inte blir så himla bra.

(Intervju med anonym redaktör 2015)

4.1.4 Studiodelen

”Det borde ju satsas stenhårt så att du får bra typer till studion och det borde vara så att det är spännande hela tiden.”, säger Magnus Hertzberg och fortsätter:

Att du har konfrontation där i studion så att det händer något och inte så att du har någon från Marthaförbundet [...], nå nu ska jag inte vara elak, som informerar om något som är på gång. För det kan du ju faktiskt läsa på webben eller så kan du göra ett färdigt inslag om det. Så TV-Nytt använder ju ibland den där studion till att sprida information och så borde det inte vara. Det borde vara så att man presenterar olika åsikter istället för att någon expert lägger ut texten. Det tycker jag är fel. Då kan du lika bra göra inslag. Typ att om du har t ex Aarnios rättegång och så har du någon jurist där som lägger ut det i tre minuter... fine men inte tycker jag att man ska använda studion för det egentligen.

(Intervju med Hertzberg 2015)

4.1.5 Övriga kommentarer

”Vi är ju hemskt insnöade här i Böle och det är dåligt för det här jobbet och det tycker jag själv stör.” (Redaktör A)

”Vi trampar vatten. Det är den allmänna känslan. Nog görs det ju sändningar hela tiden och alla gör inslag men såklart att i den här typen av jobb så avancerar du inte och inte heller vi redaktörer. [...] Okej någon kan ibland säga att du gjorde ett bra inslag eller något men det händer just inget annat.” (Ibid.)

”Nog är det ju vissa grejer som TV-Nytt inte alls är speciellt bra på. Kanske lite de här rättegångarna, de görs ju alltid på det sättet, nå det är ju en så liten redaktion också, vi tar liksom finnarnas material, vi har ingen som är riktigt insatt i det.” (Magnus Hertzberg)

”Kanske jag någon gång har tyckt att [...] det satsas på lite fjantiga saker och att man kanske inte haft någon utmaning i vad man håller på med. Kanske något förhållandevis trist info som man på förhand vet att inte en käft är intresserad av men den skulle ju göras i alla fall. Men det hör ju lite till sakens natur också. Det måste man väl leva med.” (Ibid.)

”Utrikesredaktionen har kanske på sätt och vis alltid varit en redaktion inom redaktionen [...] men via det här, (förändringen) så har vi ju blivit ännu mera marginaliserade, vi är ju aldrig med på något. [...] innan TV-turerna så är man ju aldrig med på möten, morgonmöten eller skolningsmöten.” (Anna-Stina Åbonde)

”I samband med sammanslagningen av Aktuellt och TV-Nytt skulle vi alla lära oss TV och TV-redaktörerna skulle lära sig radio. [...] Det hette ju så vackert att alla skulle göra allt och alla ska få minst tre veckor på sig att lära sig det nya mediet men det finns ju inte någon sådan möjlighet på den här lilla redaktionen utan du ska genast ut på produktion så det finns ju väldigt lite tid för att lära sig någonting.” (Johan Kjellberg)

4.2 Beröm

Att journalistkåren är kritisk till naturen är ingen nyhet men trots de hårda orden så tycker informanterna faktiskt om sina arbeten. Trots de dåliga sidorna så vägs de upp av de goda.

”Vi har ju jättebra kollegor, det är ett bra gäng nog överlag. Det här jobbet är nog väldigt motiverande just för att det är så omväxlande. [...] Ganska sällan när du kommer på jobb så vet du hur dagen kommer att se ut. För många människor skulle det säkert innebära stress men jag tycker om det att dagen är lite oförutsägbar.” (Redaktör A)

Att få vara med om intressanta saker i arbetet är en fördel som väger upp ganska många av de nackdelar som finns. ”Lönen är ju faktiskt undermålig och det har ju påpekats många gånger men måste ju inse realiteten. Läget i branschen är ju vad det är men vi har ju inte alls konkurrenskraftiga löner.”, säger redaktör A och förtydligar:

Man ska nog göra det här jobbet för något annat än lönen. Så det är nu en sak som är dålig förstås. Sedan är ju arbetstiderna både bra och dåliga. Det är bra på det sättet att det är helt okej att vara lite längre på jobb och att det sedan kompenseras med att man har lite andra lediga dagar. Men man är nog lite i otakt med resten av samhället dvs det är svårt med kvällsaktiviteter eller med barn och familj. Du är ganska fast när du är på jobb. Eftersom du inte vet hur dagen ser ut så kan du inte säga att du tar två timmar ledigt på dagen och sedan blir du kvar två timmar extra, det funkar inte. Det kan många andra människor säkert göra men det kan vi ganska sällan göra. Men och andra sidan så är ju arbetsgivaren ganska förståelig jag menar vi har ju bra med semestrar och vi har bra sociala förmåner som ju nog på något sätt väger upp att lönen är lägre.

(Intervju med anonym redaktör 2015)

”På det stora hela så verkar ju folk trivas. De flesta pensioneras ju härifrån Yle. Det är förhållandevis få som sticker, vilket tyder på att det är ganska trevligt att vara här.” (Ibid.) Det är också ett privilegium att få arbeta som utrikesredaktör på TV-Nytt. ”Att under arbetstid få följa med vad som händer i världen, både politiska skeenden men också människoröden. Det har liksom fyllt mig med lycka att få göra såna grejor jag tycker det är helt otroligt att man kan få jobba med sånt.“ (Anna-Stina Åbonde) Samtidigt är det inte alltid så lätt eller roligt, menar Åbonde:

Alla de här svåra katastroferna, jag kommer ihåg tsunamin då man satt och stirrade på de här bilderna som kom in. För att censurera dem för folk då man såg döda människor, staplade människokroppar och uppsvällda elefantskrov, allt sånt här var ju verkligen obehagligt och sorgligt. Så det har ju varit ett tungt arbete också. Att lära sig och värja sig mot de här bilderna och hur man klarar av det. Men att få ta del av det som sker och få berätta det på ett så begripligt sätt som är möjligt så att folk förstår varför det är så viktigt, att de ska bry sig om Bangladesh eller någon liten stam i Afrika. Det är det som är utmaningen och glädjen då man sen tycker att det gått bra. Det gör det ju inte alltid.

(Intervju med Åbonde 2015)

”Det här är ju ett sånt jobb, som också är det sköna med det, att när du går hem så får du skicka alla pappren i papperskorgen. Det var den dagen att du behöver inte komma tillbaka till samma pappershög och fortsätta med det.”, säger redaktör A och fortsätter:

Jämfört med många andra som kommer hem och inte kan sova för att de funderar på arbetet. Se bara på min fru till exempel, hur mycket det där jobbet med sina evighetsprojekt eller åtta-åriga projekt som de håller på med att jag skulle inte orka med sånt. På det sättet är det här ganska skönt och det fungerar för mig. Idag kanske det inte blev så bra men imorgon blir det bättre eller idag gick det bra och så mår man bra men sen är det en ny dag så inte lever man så länge på den segern.

(Intervju med anonym redaktör 2015)

”Ibland måste man nog ha lite av de där kickarna att det där gick bra. Men det där gångerna som man tycker att man kanske inte gjorde sitt allt så det går ganska snabbt om och man har möjlighet att reparera det nästa gång.” (Ibid.)

5 SAMMANFATTNING AV RESULTATEN

TV-redaktörens arbetsbild har förändrats en hel del sedan 1980-talet men den grundläggande funktionen är densamma, att göra nyhetsrapportering inom en tidsgräns. Det finns ändå många skillnader. Arbetsverktygen är snabbare och smidigare i och med att tekniken har utvecklats. Det ska levereras mera och till olika plattformar. I och med det har även färdighetskraven på redaktören ökat. Nya färdigheter som krävs är bland andra att du ska kunna använda program för att förhandsklippa bildmaterial, du ska kunna arbeta i radiomiljö, du ska kunna använda webbuppdateringsprogram och du förväntas kunna göra namnplanscher och översättningar med ett grafikprogram. Tidsbristen är dock ett stort ett stort hinder, arbetstiden räcker helt enkelt inte till för att göra allt som önskas.

Mina undersökningar om redaktörernas hälsa gav oväntad information. Yles egna arbetsmiljöundersökning visade att sjukskrivningarna har sjunkit och att man på svenska Yle faktiskt har färre sjukfall än i övriga Yle. Min egna enkätundersökning visade att TV-Nytts redaktörer upplevde arbetsbelastningen endast som medelmåttig trots att andra andras svar antydde en viss missnöjdhet. Förändrade arbetsuppgifter, organisationsförändringar, tidsbrist och brist på bra ledarskap, upplevde majoriteten vara sådana faktorer som påverkade deras känslor negativt. Trots alla negativa tankar som de många förändringarna har inneburit för redaktörerna så är de ändå glada över att få arbeta på TV-Nytt.

Som metod tycker jag att samtalsintervjuerna fungerade men jag borde kanske ha gjort ett par till. Meningen var att ytterligare intervju en inrikesredaktör och en utrikesredaktör som gör många utlandsresor men det känns som att det skulle ha blivit för mycket material. Nu valde jag dessutom på grund av tidsbrist att lämna bort en intervju som jag gjorde med en anonym utrikesredaktör. Materialet tycker jag ändå räckte till för den här nivån. Transkriberingen av de intervjuer jag gjorde fyllde över 30 A4-sidor.

Enkätundersökningen tycker jag var befogad men jag är inte nöjd med mängden av frågor, de borde ha varit flera. Jag resonerade ändå att enkäten skulle vara kort för att minska på

tröskeln att delta i den. I presentationen av undersökningen kunde jag ha använt mig av någon tabell eller figur för att lätta på läsbarheten.

Yles arbetsmiljöundersökning visade sig vara problematisk att använda sig av. Från bolagets håll kom det signaler att de inte ville att jag presenterar några siffror men jag tycker ändå att budskapet om hälsonivån kommer fram i det avsnittet.

Intervjun med arbetsfysioterapeuten tycker jag misslyckades. Det skulle ha varit bättre att göra den intervjun med en kamera som skulle ha filmat datorskärmen med de siffror vi pratade om, istället för att bara använda en ljudbandspelare. Transkriberingen av den intervjun blev därför svår att tolka när jag inte riktigt förstod vad hon pratade om. Det gjorde att avsnittet i slutändan blev kortare än vad jag hade tänkt.

Ämnet var större än vad jag trodde och jag skulle ha kunnat forskat i det betydligt mer. Jag tycker att det var ett intressant ämne eftersom det ligger mig själv så nära. Jag upplevde av personliga skäl mycket ångest över att skriva den här avhandlingen. Jag kände mig tvungen att anpassa en viss själv censur för att skydda mig själv. Det handlar ändå om min arbetsplats och kollegor. Det var också min första avhandling som jag skrivit och med facit i hand så borde jag ha börjat göra den mycket tidigare men det var svårt att i början få grepp om det hela och komma igång. Ämnet kunde lätt ha utforskats mera och fyllt betydligt flera sidor men jag tror och hoppas någon kan få användning för den information som kom fram.

Som slutsats vill jag till den här avhandlingen trogen, citera Johan Kjellbergs tankar, som går ut till alla blivande redaktörer:

Inte vet jag om man kan säga åt någon att det är ett framtidsyrke det här. Eftersom arbetsplatserna blir allt färre. [...] Det främsta rådet skulle ju vara då att om du ska bli journalist, så skaffa dig en kamera och lär dig fota.[...] Och lär dig radio. Ju fler du har av de här grundfärdigheterna, t ex att skriva, audio och video så desto lättare har du att få jobb. Som journalist kommer du ganska långt med nyfikenhet. Jag vet inte om man egentligen så mycket av de här teoretiska kunskaperna. Jag har inga sådana själv.

(Intervju med Kjellberg 2015)

6 KÄLLOR

Böcker

Ekström, Mats & Larsson, Larsåke. 2010,

Metoder i kommunikationsvetenskap, 2:1 uppl., Lund: Studentlitteratur, 339 s.

Honkonen, Juha & Lankinen, Jussi. 2012,

Huonoja uutisia, 1 uppl., Helsingfors: Into Kustannus Oy, 149 s.

Öppet material tillgängligt på Internet

Laurent, Lina. *Osäkert på Yle*. Journalisti. 2014-11-27.

<http://www.journalisti.fi/artikkelit/2014/14/oskert-p-yle/> (Hämtad 2015-09-28)

Övriga källor

von Boguslawski, Tomas. 2009,

Nu har vi deadline hela tiden, Pro gradu, Helsingfors: Universitet, Kommunikationslära, 84s.

Muntliga källor

Anonym redaktör. 2015

Intervju om redaktörens arbetsförändringar på TV-Nytt [muntl.].

Hertzberg, Magnus. 2015

Intervju om redaktörens arbetsförändringar på TV-Nytt [muntl.].

Kjellberg, Johan. 2015

Intervju om redaktörens arbetsförändringar på TV-Nytt [muntl.].

Åbonde, Anna-Stina. 2015

Intervju om redaktörens arbetsförändringar på TV-Nytt [muntl.].

